

EWALUACJA PROCESU BUDŻETU PARTYCYPACYJNEGO W WARSZAWIE NA ROK 2017

Raport cząstkowy

**BUDŻET
PARTYCYPACYJNY**
WARSZAWA

twojbudzet.um.warszawa.pl

Wykonawca:

Ośrodek Ewaluacji Sp. z o. o.

www.ewaluacja.eu

Autorki raportu:

Małgorzata Leszczyńska – koordynator badania

Iwona Pogoda

Magdalena Szostakowska

Zamawiający:

Miasto Stołeczne Warszawa

Centrum Komunikacji Społecznej

Wydział Konsultacji Społecznych i Partycypacji

www: twojbudzet.um.warszawa.pl

Warszawa, kwiecień 2016

Spis treści

Wprowadzenie	4
Wyniki	9
Powołanie i praca zespołów	9
Powołanie zespołów	9
Zakres pracy zespołów	10
Opinie o pracy zespołów	12
Wstępne wnioski i rekomendacje	16
Spotkania o priorytetach w dzielnicach	19
Rola spotkań	19
Informowanie o spotkaniach	20
Ocena spotkań	20
Wstępne wnioski i rekomendacje	22
Zgłaszanie projektów	23
Złożone projekty w liczbach	23
Dyżury urzędników i maratony pisania projektów	24
Uwagi zgłaszane na Facebooku	30
Wstępne wnioski i rekomendacje	32
Dyskusja nad projektami	34
Uczestnicy spotkań	34
Informowanie o spotkaniach	35
Cel spotkań	36
Ocena spotkań	39
Wstępne wnioski i rekomendacje	45
Załączniki	47
Zestawienie informacji na temat pracy dzielnicowych zespołów ds. budżetu partycypacyjnego na podstawie stron internetowych dzielnic	47

Wprowadzenie

Budżet partycypacyjny to „proces decyzyjny, w ramach którego mieszkańcy współtworzą budżet danego miasta, tym samym współdecydując o dystrybucji określonej puli środków publicznych”¹. Głównym celem tego procesu jest włączenie mieszkańców w dyskusję i edukacja na temat wydatkowania środków publicznych².

Podstawą prawną przeprowadzania budżetu partycypacyjnego jest ustawa o samorządzie gminnym³, zgodnie z którą w wypadkach przewidzianych ustawą oraz w innych sprawach ważnych dla gminy mogą być przeprowadzane konsultacje z mieszkańcami. Według tej ustawy, zasady i tryb przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami gminy określa uchwała rady gminy. Z kolei aktem prawa miejscowego, określającym zasady przeprowadzania konsultacji społecznych w Warszawie jest uchwała Rady Miasta⁴, która w §8 stwierdza, że konsultacje z mieszkańcami przeprowadza Prezydent m.st. Warszawy. Zasady i tryb przeprowadzenia tego procesu określa zarządzenie Prezydenta m.st. Warszawy⁵ w sprawie konsultacji społecznych z mieszkańcami w zakresie budżetu partycypacyjnego na rok 2017, a dodatkowe kwestie reguluje regulamin przeprowadzania budżetu partycypacyjnego w m.st. Warszawie na rok 2017, który jest załącznikiem do zarządzenia.

W Warszawie budżet partycypacyjny jest realizowany po raz trzeci. Do tej pory, w dwóch edycjach, mieszkańcy w głosowaniu zdecydowali o przeznaczeniu 77 452 817 zł, wybierając do realizacji 980 projektów⁶. W tym roku do dyspozycji mają 58 588 894 zł. Według regulaminu, realizacja budżetu partycypacyjnego obejmuje następujące etapy:

---

¹ Wojciech Kęłowski, Budżet partycypacyjny. Krótka instrukcja obsługi, Instytut Obywatelski, Warszawa 2013 str. 8 <http://www.institutobywatelski.pl/14426/publikacji/raporty/raport-budzet-partycypacyjny-krotka-instrukcja-obslugi>, [24.03.2015].

² Więcej informacji na stronie <http://twojbudzet.um.warszawa.pl/o-bud-ecie-partycypacyjnym/o-bud-ecie-partycypacyjnym> [24.03.2016].

³ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446), art. 5a.

⁴ Uchwała Rady Miasta nr LXI/1691/2013 z dnia 11 lipca 2013 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami m.st. Warszawy.

⁵ Zarządzenie Prezydenta m.st. Warszawy nr 1400/2015 z 8 października 2015 r. w sprawie konsultacji społecznych z mieszkańcami m.st. Warszawy w zakresie budżetu partycypacyjnego na rok 2017.

⁶ *Pomocnik budżetowy. Budżet partycypacyjny 2017*. Miasto Stołeczne Warszawa, Centrum Komunikacji Społecznej Urzędu m.st. Warszawy str. 1 http://twojbudzet.um.warszawa.pl/sites/twojbudzet.um.warszawa.pl/files/broszura_2017_0.pdf [24.03.2015].

Schemat 1. Etapy budżetu partycypacyjnego wymienione w Regulaminie przeprowadzania budżetu partycypacyjnego w m.st. Warszawie na rok 2017.

Zrealizowane etapy	Aktualny etap	Przyszłe etapy
<ul style="list-style-type: none"> • Określenie szczegółowych zasad funkcjonowania Zespołów oraz przeprowadzania budżetu partycypacyjnego w dzielnicach od 30.10.2015 • Promocja szczegółowych zasad przeprowadzania budżetu partycypacyjnego w dzielnicach od 31.10 do 14.11.2015 • Zgłaszanie projektów od 16.11.2015 do 15.01.2016 • Przygotowanie oraz promocja publicznych dyskusji mieszkańców od 18.01 do 14.02.2016 • Publiczne dyskusje mieszkańców od 15.02 do 6.03.2016	<ul style="list-style-type: none"> • Weryfikacja zgłoszonych projektów od 14.03 do 31.05.2016	<ul style="list-style-type: none"> • Losowanie kolejności projektów na listach do 2.06.2016 • Spotkania promocyjne projektów poddanych pod głosowanie mieszkańców do 24.06.2016 • Głosowanie na projekty od 14 do 24.06.2016 • Ogłoszenie listy projektów do realizacji do 15.07.2016

Źródło: Opracowanie własne.

Dodatkowo w regulaminie są wymienione dwa etapy, które trwają przez cały okres tego przedsięwzięcia – jest to akcja informacyjna dotycząca budżetu partycypacyjnego i ewaluacja.

Zakres ewaluacji

Prezentowany raport został przygotowany przez Ośrodek Ewaluacji i jest częścią ewaluacji *on-going*, która jest badaniem „skupiającym się na doraźnych problemach i barierach we wdrażaniu programu”⁷. To podejście różni się od innych ewaluacji tym, że skupia się na szerokim poszukiwaniu przyczyn zaistniałych problemów i na przekazywaniu informacji służących bieżącym usprawnieniom w zarządzaniu.

Badanie ewaluacyjne budżetu partycypacyjnego 2017 zaplanowane zostało od grudnia 2015 r. do września 2016 r. Obecny raport skupia się na zrealizowanych dotąd etapach budżetu partycypacyjnego:

- Powołanie i praca zespołów,
- Spotkania o priorytetach rozwojowych w dzielnicach,
- Zgłaszanie projektów,
- Dyskusje nad projektami.

Prezentowany raport jest pierwszym z trzech zaplanowanych w ramach ewaluacji budżetu partycypacyjnego. Dotychczas przeprowadzono następujące działania badawcze:

---

⁷ Ewaluacja. Poradnik dla pracowników administracji publicznej [red.] Stanisław Bienias, Piotr Strzęboszewski, Elżbieta Opałka str. 31 https://www.ewaluacja.gov.pl/media/11102/Poradnik_ewaluacji.pdf [24.03.2015]

Tabela 1. Informacje o zrealizowanych działaniach badawczych w ramach badania ewaluacyjnego.

Metoda badawcza	Próba, dokumenty
Analiza dokumentów	<ul style="list-style-type: none"> – 13 sprawozdań koordynatorów z przebiegu maratonów w dzielnicach, – 18 regulaminów dzielnicowych Zespołów ds. budżetu partycypacyjnego, – 2 raporty z ewaluacji budżetu partycypacyjnego 2016 (Raport z konsultacji społecznych z mieszkańcami m.st. Warszawy w zakresie budżetu partycypacyjnego na rok 2016 i Raport z ewaluacji budżetu partycypacyjnego w Warszawie na 2016 rok), – Dokumenty prawa lokalnego, regulujące proces budżetu (Zarządzenie Prezydenta m.st. Warszawy nr 1400/2015 z 8 października 2015r. w sprawie konsultacji społecznych z mieszkańcami m.st. Warszawy w zakresie budżetu partycypacyjnego na rok 2017 oraz Regulamin przeprowadzania budżetu partycypacyjnego w m.st. Warszawie na rok 2017, Zarządzenie Prezydenta m.st. Warszawy nr 1299/2015 z dnia 15 września 2015r. w sprawie określenia zasad wyznaczania koordynatorów ds. budżetu partycypacyjnego, powoływania i uzupełniania składu osobowego zespołów ds. budżetu partycypacyjnego w dzielnicach, a także zakresu ich działań, w ramach konsultacji społecznych z mieszkańcami m.st. Warszawy w zakresie budżetu partycypacyjnego, który ma być przeprowadzany w danym roku).
Wywiad pogłębiony	<ul style="list-style-type: none"> – Wywiad z koordynatorem budżetu partycypacyjnego w Warszawie.
Wywiad telefoniczny	<ul style="list-style-type: none"> – Wywiady z przewodniczącymi dzielnicowych zespołów ds. budżetu partycypacyjnego. Przeprowadzono 6 wywiadów (4 telefoniczne i 2 bezpośrednie).
Obserwacje maratonów pisania projektów	<ul style="list-style-type: none"> – W trzech wybranych dzielnicach Warszawy. Wszystkie zostały zrealizowane 9 stycznia 2016 r.
Obserwacje spotkań dyskusyjnych	<ul style="list-style-type: none"> – W czterech wybranych dzielnicach Warszawy. Obserwacje miały miejsce 22 i 23 lutego, 4 i 5 marca.
Ankiety ze spotkań o priorytetach	<ul style="list-style-type: none"> – Wprowadzono i opracowano 199 ankiet papierowych ze spotkań o priorytetach.
Ankiety ze spotkań dyskusyjnych	<ul style="list-style-type: none"> – Wprowadzono i opracowano 1290 ankiet projektodawców i 766 ankiet mieszkańców.

Analiza informacji dostępnych w sieci internetowej	<ul style="list-style-type: none"> – Analiza postów ze strony www.facebook.com/groups/budzetwaw w trzech okresach koncentrujących się wokół kluczowych dat dla realizacji budżetu partycypacyjnego (8-22.01, 7-21.02, 28.02-14.03). – Informacje i dane na stronie twojbudzet.um.warszawa.pl. – Informacje zamieszczane na stronach internetowych dzielnic z zakresu budżetu partycypacyjnego.
Spotkanie podsumowujące z moderatorami spotkań dyskusyjnych	<ul style="list-style-type: none"> – Dodatkowo, do raportu włączono informacje ze spotkania z moderatorami prowadzącymi spotkania dyskusyjne w dzielnicach.

Źródło: Opracowanie własne.

W ramach dalszej pracy badawczej, na kolejnych etapach ewaluacji, zaplanowano:

- warsztat badawczy z przedstawicielami rady ds. budżetu partycypacyjnego,
- warsztat z koordynatorami budżetu partycypacyjnego w dzielnicach,
- wywiad grupowy z mieszkańcami Warszawy,
- ankietę elektroniczną skierowaną do osób głosujących na projekty w budżecie partycypacyjnym i projektodawców,
- ankietę elektroniczną skierowaną do wszystkich członków zespołów ds. budżetu partycypacyjnego,
- 2 wywiady grupowe z projektodawcami,
- 2 wywiady grupowe z urzędnikami,
- warsztat ewaluacyjny dla mieszkańców.

Tak jak w poprzednich badaniach ewaluacyjnych tak i tym roku do badania zostaną włączone wyniki Barometru Warszawskiego⁸.

Obecny raport ewaluacyjny podzielony został na rozdziały odpowiadające kolejnym etapom budżetu:

1. praca i powołanie zespołów,
2. spotkania o priorytetach w dzielnicach,
3. zgłaszanie projektów,
4. dyskusja nad projektami.

W rozdziałach odnosimy się przede wszystkim do pięciu grup pytań badawczych:

1. Czy zapewniona została różnorodność uczestników procesu? Czy skutecznie udało się dotrzeć do różnych grup społecznych (z uwzględnieniem m.in. wieku, płci i wykształcenia uczestników oraz kwestii społeczno-ekonomiczno-kulturalnych)?
2. Czy kampania informacyjna była skuteczna? Czy informacje były przekazywane w sposób zrozumiały dla odbiorców? Czy materiały informacyjne były atrakcyjne i zwracały uwagę mieszkańców? Czy kampania informacyjno-promocyjna była wystarczająco szeroka i zróżnicowana? Kiedy mieszkańcy dowiedzieli się o budżecie partycypacyjnym w Warszawie (na którym etapie)?
3. Jak przebiegała komunikacja wewnętrzna w Urzędzie? Jaki jest poziom wiedzy na temat zasad

---

⁸ Barometr Warszawski realizowany jest na losowej, reprezentatywnej próbie mieszkańców stolicy. Ankieterzy przeprowadzają bezpośrednie wywiady (face-to-face) w domu respondenta, przy wykorzystaniu technik: PAPI (Pen And Paper Interview) w latach 2003-2009 oraz CAPI (Computer Assisted Personal Interview) od 2010 r. Każdy z pomiarów realizowany jest na próbie 1100 mieszkańców Warszawy w wieku 15 lat i więcej. Maksymalny statystyczny błąd pomiaru dla tej wielkości próby wynosi +/- 3%. Za: <http://www.um.warszawa.pl/o-warszawie/warszawa-w-liczbach/barometr-warszawski/>

budżetu partycypacyjnego wśród urzędników zaangażowanych w proces w dzielnicach? Czy zasoby urzędów zajmujących się wdrażaniem budżetu partycypacyjnego są wystarczające?

4. Czy poszczególne etapy procesu budżetu partycypacyjnego sprzyjały skutecznemu wyłonieniu projektów? Czy wszystkie zostały zaplanowane i wdrożone optymalnie biorąc pod uwagę cele BP?
5. Jaka jest rola dyskusji zarówno podczas spotkań dyskusyjnych oraz na forum internetowym? Czy dzięki dyskusji udało się zmienić/udoskonalić projekty?

W kolejnych raportach będziemy pogłębiać kwestie, które pojawiły się już na tym etapie badania. Będziemy również odpowiadać na inne pytania zadane przez Zamawiającego.

W raporcie zostały zastosowane następujące skróty:

BP	Budżet Partycypacyjny
CKS	Centrum Komunikacji Społecznej Urzędu Miasta Stołecznego Warszawy
ESOG	System elektroniczny opracowany na potrzeby przeprowadzania budżetu partycypacyjnego w m.st. Warszawie
Mieszkańcy	Mieszkańcy m.st. Warszawy
Projektodawcy	Osoby składające projekty w budżecie partycypacyjnym m.st. Warszawy na rok 2017

Serdecznie dziękujemy wszystkim uczestnikom badania za chęć podzielenia się z nami swoimi opiniami.

Zespół Ośrodka Ewaluacji.

Wyniki

Powołanie i praca zespołów

Powołanie zespołów

Zespoły dzielnicowe ds. budżetu partycypacyjnego pracują zgodnie z regulaminem III edycji budżetu partycypacyjnego, a także z regulaminami opracowanymi oddzielnie dla każdej z dzielnic. Regulaminy w dzielnicach, które dotyczą pracy zespołów, były wypracowane przez zespoły a następnie przyjmowane uchwałami zarządów dzielnic.

Jak wynika z zarządzenia nr 1299/2015 Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 15 września 2015r. w skład zespołu wchodzi:

Schemat 2. Skład zespołów ds. budżetu partycypacyjnego.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie zarządzenia nr 1299/2015 Prezydenta m.st. Warszawy z dnia 15 września 2015 r.

Przy czym obecność przedstawicieli mieszkańców, organizacji pozarządowych i pracowników urzędu dzielnicy była niezbędna do działania zespołu.

Biorąc pod uwagę informacje zawarte na stronach internetowych dzielnic⁹, powołano do zespołów od 13 (Białołęka) do 27 (Targówek) członków. Liczba ta niekiedy się zmieniała, bowiem członkowie rezygnowali lub byli skreślani z listy członków z powodu nieobecności. Jednak zazwyczaj informacje te nie były na bieżąco aktualizowane na stronach internetowych.

We wszystkich dzielnicach w zespołach było po 5 urzędników, poza Ursusem, w którym było 4 przedstawicieli wydziałów. Natomiast liczba mieszkańców w zespołach jest różna:

- 2 na Białołęce i w Wesołej;
- 3 na Żoliborzu;
- 4 na Pradze-Północ, Rembertowie, Wawrze;

⁹ Analiza danych z dnia 24.03.2016. Dokładnie informacje dotyczące składu poszczególnych zespołów znajdują się w załączniku analizie stron internetowych dzielnicowych budżetów.

- 5 w Ursusie, Ursynowie, Śródmieściu;
- 6 na Woli, Targówku, Pradze-Południe, Ochocie, Mokotowie, Bielanych, Bemowie, w Wilanowie i Włochach.

Liczba przedstawicieli organizacji pozarządowych również jest różna, ale najczęściej było to pięciu przedstawicieli trzeciego sektora:

- 5 przedstawicieli: Bemowo, Bielany, Mokotów, Ochota, Praga-Północ, Targówek, Ursynów, Wola, Żoliborz;
- 4 przedstawicieli: Włochy, Wawer, Praga-Południe, Śródmieście;
- 3 przedstawicieli: Białołęka, Wesoła;
- 2 przedstawicieli: Rembertów, Ursus;
- 1 przedstawiciel: Wilanów.

Na stronach internetowych dzielnic, w informacji o składzie zespołu, nie zawsze podane są nazwy organizacji, których przedstawiciele w nim zasiadają. Czasami podane są same nazwiska (np. na Mokotowie), innym razem tylko nazwy organizacji bez podania nazwisk reprezentantów (np. Bemowo).

W obecnej edycji istniała możliwość dołączenia przedstawicieli młodzieżowej rady dzielnicy i rady seniorów. Przedstawiciele młodzieży weszli do zespołów w 6 dzielnicach (Białołęka, Ochota, Targówek, Ursus, Ursynów, Śródmieście), natomiast przedstawiciele seniorów w siedmiu (Wola, Wilanów, Ursus, Targówek, Ochota, Bielany, Bemowo).

W przypadku jednej dzielnicy (Włochy) zamieszczono listę rankingową wybranych do zespołu mieszkańców (jedna osoba w rezerwie).

Zakres pracy zespołów

Podstawowe zadania zespołu to w szczególności¹⁰:

- wykonywanie zadań określonych w regulaminie przeprowadzania budżetu partycypacyjnego w m.st. Warszawie na dany rok;
- monitorowanie oraz wspieranie przebiegu budżetu partycypacyjnego w dzielnicy;
- promowanie działań podejmowanych w ramach przeprowadzania budżetu partycypacyjnego.

Tych zadań zazwyczaj już nie doprecyzowywano w regulaminach pracy zespołów w dzielnicach. W ośmiu dzielnicach zakres prac zespołu został zapisany tak jak we wspomnianym zarządzeniu nr 1299/2015 Prezydenta m.st. Warszawy (Bemowo, Rembertów, Targówek, Ursus, Wesoła, Wilanów, Wola, Rembertów). Pozostałe dzielnice w różnym stopniu łączyły zapisy regulaminu III edycji BP oraz wspomnianego zarządzenia. Niewielkie modyfikacje zapisano w zadaniach zespołów Ursusa i Pragi-Południe:

- w Ursusie zapisano wypracowanie procedur zgłaszania i weryfikacji projektów; ustalenie zasad głosowania nad projektami¹¹ oraz kryteriów, jakie muszą spełniać projekty oraz promocję budżetu.
- na Pradze-Południe do zadań dodano: wypracowanie rekomendacji w sprawie szczegółowych zasad przeprowadzenia budżetu w dzielnicy, przesunięcia niewykorzystanych środków między kwotami, a także losowanie projektów na listach do głosowania.

---

¹⁰ § 5.1. Zarządzenia nr 1299/2015 Prezydenta Miasta Stołecznego WARSZAWY z dnia 15 września 2015 r.

¹¹ Choć warto zwrócić uwagę, że zasady te są określone w regulaminie przeprowadzania budżetu partycypacyjnego w m.st. Warszawie na rok 2017.

Poza wymienionymi wyżej zadaniami kolejne dzielnice wybierały inne, konkretne zapisy z regulaminu lub formułowały nowe np.:

- Ustalenie górnego limitu wartości jednego projektu o charakterze ogólnodzielnicowym i/lub lokalnym (Włochy, Białołęka, Ochota, Ursynów, Włochy, Wawer).
- Ustalenie podziału kwoty na projekty ogólnodzielnicowe i/lub lokalne (Mokotów, Białołęka, Ochota, Śródmieście, Ursynów, Wawer).
- Ustalenie procedury (charakteru) zgłaszanych projektów (Białołęka, Ochota, Mokotów, Ursynów, Włochy, Wawer).
- Podział dzielnicy na obszary terytorialne (Śródmieście, Bielany, Mokotów, Ochota, Śródmieście, Ursynów, Włochy, Wawer).
- Zaplanowanie procesu edukacyjnego i wymiany informacji (Bielany, Śródmieście).
- Zaplanowanie procesu zgłaszania projektów (Bielany, Śródmieście).
- Zaplanowanie procesu weryfikacji projektów (Bielany, Śródmieście).
- W regulaminie Mokotowa zapisano także udział członków w ewaluacji procesu budżetu.

Najbardziej rozbudowany zakres pracy zespołów określono na Pradze-Północ oraz Żoliborzu. Uwzględniono tu wszystkie zapisy z zarządzenia oraz regulaminu, które dotyczyły zadań zespołów.

Uszczegółowienie regulaminów dzielnicowych

W zarządzeniu w sprawie powołania zespołów wskazano dodatkowe kwestie, które może doprecyzować zespół:

1. określić dopuszczalną liczbę nieusprawiedliwionych nieobecności, której przekroczenie będzie równoznaczne ze złożeniem rezygnacji z pełnienia funkcji członka zespołu;
2. postanowić o braku możliwości składania przez jego członków projektów zlokalizowanych na terenie dzielnicy, w której funkcjonuje zespół;
3. postanowić o wyłączeniu członka od udziału w pracach zespołu nad projektem, jeżeli jego udział prowadziłby do konfliktu interesów.

Ad. 1. Kwestia nieobecności została sformułowana w różny sposób. W poniższej tabeli podano sformułowania zastosowane w 18 regulaminach:

Tabela 2. Sposób doprecyzowania w regulaminie dzielnicy możliwej nieobecności w dzielnicach.

Sposób doprecyzowania w regulaminie dzielnicy możliwej nieobecności	Dzielnica
3 kolejne nieusprawiedliwione	Bemowo, Praga-Południe, Śródmieście, Targówek, Ursynów
3 kolejne	Ochota, Białołęka, Praga-Północ, Ursus, Wawer, Wesoła, Wilanów, Żoliborz
2 nieusprawiedliwione	Mokotów
3 nieusprawiedliwione	Bielany
3 kolejne nieuzasadnione	Rembertów
3 kolejne niezgłoszone	Włochy
Brak zapisów dotyczących nieobecności	Wola

Źródło: Opracowanie własne na podstawie regulaminów zespołów.

Ad. 2. Możliwość składania projektów przez członków zespołu wygląda następująco w regulaminach 18 dzielnic:

Tabela 3. Doprecyzowanie kwestii składania projektów przez członków zespołów w poszczególnych dzielnicach.

Doprecyzowanie kwestii składania projektów przez członków zespołów		Brak zapisów
Mogą	Nie mogą	
• Bemowo	• Ochota	• Białołęka
• Włochy	• Żoliborz	• Wesola
• Wilanów	• Wola	• Ursus
• Targówek	• Wawer	• Bielany
• Praga-Północ	• Ursynów	• Praga-Południe
• Mokotów	• Śródmieście	
	• Rembertów	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie regulaminów zespołów

Ad 3. Zapis dotyczący postępowania w przypadku ewentualnego konfliktu interesów znajduje się w regulaminach: Białołęki, Mokotowa, Ochoty, Pragi-Południe, Śródmieścia, Targówka, Ursynowa, Wawra, Wilanowa, Włoch, Woli i Żoliborza.

Opinie o pracy zespołów

Podczas prowadzonych wywiadów z sześcioma przedstawicielami zespołów, starano się zebrać informacje dotyczące realizacji budżetu partycypacyjnego w dzielnicach - barier i trudności. Służyły one również zebraniu opinii na temat pracy zespołów. W poniższych podrozdziałach przedstawiono najważniejsze wyniki.

Działania promocyjne zespołów

Za promocję na szczeblu ogólnomiejskim odpowiada Centrum Komunikacji Społecznej W dzielnicach za promocję odpowiada zespół, we współpracy z koordynatorem do spraw budżetu. Rozmówcy, przedstawiciele zespołów sześciu dzielnic, deklarowali korzystanie z przygotowanych przez CKS materiałów informacyjno-promocyjnych. Pozytywnie wyrażali się o broszurze, która opisuje wszystkie etapy i główne działania BP. Z wywiadów wynika, że przekazane przez CKS plakaty rozklejano w szkołach, instytucjach publicznych (urzędach, klubach osiedlowych). Ulotki i broszury rozdawano głównie podczas maratonów pisania projektów i spotkań dyskusyjnych. Członkowie zespołów roznosili je także do kawiarni, bibliotek i innych miejsc, do których mogą przychodzić osoby niemające dostępu do Internetu. W sześciu dzielnicach z przedstawicielami których rozmawiano, nie modyfikowano plakatów ani nie drukowano własnych (z powodów finansowych).

Inne działania informacyjno-promocyjne, podejmowane przez członków zespołów, to:

- Przygotowanie materiałów do lokalnych bezpłatnych gazetek oraz bieżące informowanie na fanpage'ach dzielnic lub stworzonych specjalnie dla potrzeb dzielnicowego budżetu, które deklarowali wszyscy rozmówcy wywiadów.

Pojedyncze zgłoszenia podczas wywiadów dotyczyły:

- Informacja do rad rodziców o możliwości składania projektów (Białołęka).
- Informacje na temat budżetu miały być również przekazane poprzez Librus – elektroniczny dziennik szkół w dzielnicy (Białołęka).
- Przed filmami w kinie Białołęckiego Ośrodka Kultury był pokazywany spot prezentujący projekty zrealizowane w I edycji BP.

- Nagranie spotu promocyjnego z udziałem dzieci i seniorów (Ursus).

W jednej z dzielnic zdecydowano się głównie na działania promocyjne w Internecie. Tłumaczono to faktem, że większość mieszkańców spędza czas poza dzielnicą i dotarcie z ulotką i plakatem jest nieskuteczne.

Wszyscy rozmówcy prowadzonych wywiadów byli zgodni, że członkowie zespołu są zaangażowani w promowanie budżetu partycypacyjnego i informowanie o jego kolejnych etapach. Zwykle na spotkaniach członkowie zespołu dzielili się „terenem”, na którym dotrą do osób (lub instytucji) potencjalnie zainteresowanych. Czasami też członkowie dzielili się między sobą obszarami według znajomości konkretnych grup (NGO, szkoły, kluby seniora).

Jak wynika z wywiadów, członkowie zespołów angażowali się również w dyżury, uczestniczyli w maratonach i spotkaniach dyskusyjnych. Zazwyczaj podczas spotkań zespołu ustalano, kiedy kto i gdzie może być. Czasami też ci sami członkowie byli odpowiedzialni za spotkania w danym obszarze dzielnicy, jak i za roznoszenie ulotek, czy rozklejanie plakatów. Przedstawiciele zespołów byli też zgodni, że zawsze są tacy członkowie, którzy się nie angażują, ale jest to zdecydowana mniejszość.

Zdaniem 5 z 6 rozmówców szeroka kampania informacyjna realizowana przez CKS przynosi pozytywne skutki w postaci dużej rozpoznawalności budżetu. Ma na to wpływ częstotliwość spotów oraz ich wszechobecność. O skutecznym dotarciu do mieszkańców z informacją o BP świadczą - zdaniem rozmówców - złożone projekty, ale też nowe osoby biorące udział w budżecie. Część rozmówców podkreślało wagę lokalnego sprofilowania przekazu, co w tej edycji było możliwe dzięki indywidualnym hasłom na plakatach, choć nie wszystkie dzielnice z tego skorzystały. Ze względu na to, że budżet partycypacyjny odbywa się trzeci raz – niektóre podstawowe pojęcia są już znane mieszkańcom, stąd (np. podczas maratonów) rzadziej pojawiają się zupełnie podstawowe pytania dotyczące zasad budżetu, na co zwracali uwagę rozmówcy podczas wywiadów, koordynatorzy w sprawozdaniach oraz urzędnicy podczas maratonów.

Rozmówcy byli zgodni, że zarówno maratony, jak i spotkania dyskusyjne nie cieszyły się popularnością. Dzielnic organizowały zarówno dyżury jak i maratony, jednak zainteresowanie nimi nie było duże (przychodziło na nie mało osób). Z drugiej strony udostępniane na stronach wielu dzielnic bezpośrednie kontakty do urzędników spowodowały, że mieszkańcy szukali odpowiedzi na pytania dzwoniąc bezpośrednio do wskazanych osób. Takie też spostrzeżenia mieli urzędnicy biorący udział w maratonie na Mokotowie – mówili, że liczba telefonów jest dużo większa niż w poprzednich edycjach. Tym też tłumaczyli mniejszą liczbę osób na samych spotkaniach.

Informowanie o pracy zespołów

Z wywiadów wynika, że zespoły spotykają się średnio raz na miesiąc. Harmonogram spotkań zależy od intensywności działań i konieczności podjęcia różnych decyzji. Z danych ze stron internetowych dzielnic wynika, że w październiku większość zespołów spotykała się dwukrotnie, zaś od stycznia spotkały się tylko nieliczne.

Omawiając kwestię intensywności pracy i liczby spotkań warto zwrócić uwagę, że zespoły zgodnie z zapisami zarządzenia (§4 punkt 7) i regulaminów dzielnicowych zobowiązane są do publikowania protokołów z posiedzeń. Tymczasem w tym zakresie jest spora dowolność – na stronach dzielnicowych budżetu pojawiają się:

- Informacje o datach spotkań wraz z dołączonymi protokołami.
- Informacje o datach spotkań wraz z informacją, co było omawiane, ale bez załączonych protokołów.
- Informacje o spotkaniach i protokoły, ale w różnych miejscach, przez co znalezienie protokołu z konkretnego spotkania jest trudne.

- Informacje z datami spotkań, ale z części spotkań są protokoły a z części nie ma.
- Zdarza się, że na stronach dzielnic w ogóle brak informacji, kiedy odbyły się spotkania, brakuje też protokołów.

Dobłą praktyką jest ta stosowana przez Śródmieście, gdzie nie tylko są daty wraz z linkami do protokołów, ale jest również napisane, jakie istotne informacje można znaleźć w danym protokole. Zdecydowanie ułatwia to szukanie kluczowych informacji (wycinek ekranu poniżej).

Wycinek ekranu 1. Przykład przedstawienia dokumentów na stronie internetowej dzielnicy.

Posiedzenia Zespołu:

- 1 posiedzenie Zespołu – 5 października 2015 r. (protokół spotkania)
- 2 posiedzenie Zespołu – 13 października 2015 r. (protokół spotkania + rekomendacja Zespołu + mapa podziału)
- 3 posiedzenie Zespołu – 5 listopada 2015 r. (protokół spotkania)
- 4 posiedzenie Zespołu – 1 grudnia 2015 r. (protokół spotkania)
- 5 posiedzenie Zespołu – 29 stycznia 2016 r. (protokół spotkania) + harmonogram spotkań dyskusyjnych

Posiedzenia Zespołu mają charakter otwarty dla mieszkańców.

Zapraszamy.

Źródło: Fragment strony <http://www.srodmiescie.warszawa.pl/partycypacja.html> [24.03.2016]

Czytelna jest też informacja na Targówku, gdzie wszystkie protokoły są na oddzielnej podstronie i każdy z nich jest podlinkowany, zaś w opisie jest data spotkania (wycinek ekranu poniżej).

Wycinek ekranu 2. Przykład przedstawienia dokumentów na stronie internetowej dzielnicy.

Budżet partycypacyjny - protokoły ze spotkań

- Protokół nr 6 z dnia 2.02.2016 r. 31.93 KB
- Protokół nr 5 z dnia 8.12.2015 r. 89.98 KB
- Protokół nr 4 z dnia 1.12.2015 r. 48.24 KB
- Protokół nr 3 z dnia 10.11.2015 r. 43.79 KB
- Protokół nr 2 z dnia 13.10.2015 r. 33 KB
- Protokół nr 1 z dnia 6.10.2015 r. 32.6 KB

Źródło: Fragment strony <http://urząd.targowek.waw.pl/page/index.php?str=1514> [24.03.2016]

Liczba spotkań zespołów, które dotąd miały miejsce w dzielnicach, jest różna. Wnioskując z liczby sprawozdań, niektóre zespoły spotykały się tylko raz (jedno sprawozdanie np.: Ursus, Praga-Północ, Bielany) inne aż sześć (Śródmieście, Targówek). Z wywiadów wynika, że te małe liczby wynikają raczej z niedopilnowania bieżącego załączania protokołów i nie są jednoznaczne z zaniechaniem spotkań w danej dzielnicy.

Wyjaśnienie dotyczące małej liczby protokołów na stronach może być też inne: trudność w ich znalezieniu. Niektóre strony internetowe nie ułatwiają szukania informacji nie tylko na temat działania zespołu. Część zbudowana jest na zasadzie dopisywania kolejnych wątków na jednej stronie (tzw. *single page*). Umieszcza się na niej kolejne wydarzenia, zgodnie z kolejnością ich występowania (np. Włochy, Wilanów, Wesoła, Wawer, Ursus, Praga-Południe, Rembertów, Bemowo). Te strony nie mają folderów, czy podstron. Informacje nie są podzielone według zagadnień, a ich układ wynika z chronologii wydarzeń. Poszukiwanie konkretnej informacji jest tu utrudnione, ponieważ konkretne wydarzenie/zagadnienie może być w różnych miejscach strony.

Zdecydowanie bardziej użyteczne są te witryny, które mają podzieloną stronę na podstrony w formie listy (np. Wola, Bielany, Białołęka, Ursynów) lub tzw. kafelków (np. Śródmieście, Żoliborz),

a zagadnienia na nich prezentowane są tematycznie (np. podstrona „zespół” i na niej kolejne foldery: skład zespołu, uchwały, protokoły itd.)¹² a nie chronologicznie.

Częstotliwość spotkań zespołu i obciążenie pracą były poruszane także podczas wywiadów. Cztery osoby z szczęściu, z którymi rozmawiano, pracują w zespole już kolejny rok. Dzięki temu miały możliwość porównania obecnej sytuacji z poprzednimi edycjami. Można wskazać kilka konkluzji dotyczących intensywności i zaangażowania w pracę zespołu:

- Praca w zespole jest dla członków dodatkową pracą. Z jednej strony rozmówcy deklarowali poczucie misji i chęci zrobienia czegoś dobrego dla okolicy. Z drugiej część osób wskazywała, że te dodatkowe spotkania, niekiedy w weekendy, są trudne.
- Jedna z osób przyznała, że w obecnej edycji dzielnice mają większą możliwość samostanowienia o różnych sprawach. Jej zdaniem jest to pozytywne, ale z drugiej strony oznacza właśnie konieczność częstszych spotkań i podejmowania na nich decyzji, a wcześniej przygotowania się do nich. Jej zdaniem jednak zmianę tę (zwiększenie autonomii dzielnic w decydowaniu) należy zaliczyć na plus.
- Obciążenie dodatkową pracą częściej dotyka małych zespołów, w których mniej osób musi wziąć na siebie wszystkie działania. Zdaniem osoby, w której zespole jest 15 osób, to zbyt mało. Zespół powinien liczyć co najmniej 20 osób, by działał sprawnie i nikt nie był zbyt obciążony zadaniami popołudniami i w weekendy.

Respondenci zwracają uwagę, że osoba zgłaszająca się do pracy w zespole nie wie, ile wiąże się z tym pracy. Regulamin jest określony zdawkowo i nie wskazuje, co kryje się za poszczególnymi działaniami. Dlatego też niekiedy osoby rezygnują w trakcie z powodu zbyt dużej ilości czasu wymaganego na zadania związane z pracą zespołu.

Komunikacja i współpraca

Wyniki badania związane z komunikacją dotyczą nie tylko tej wewnątrz zespołu, ale również komunikacji i współpracy z pracownikami urzędu oraz CKS-em.

Wszyscy deklarowali dobrą współpracę w zespołach z koordynatorami. Pojawiły się poszczególne uwagi dotyczące niektórych członków zespołu, np. te dotyczące ich motywacji i chęci raczej załatwiania „partyjnych interesów” przez uczestnictwo w zespole, niż faktycznej woli działania na rzecz społeczności. Jeśli zatem pojawiają się trudności czy problemy w badanych szczęściu zespołach, to raczej są one między członkami, niż na linii koordynator-członkowie.

Podczas wywiadów zwracano uwagę na łączenie (lub rozdzielenie) funkcji koordynatora i przewodniczącego zespołu. W przypadku tego etapu badania jeden rozmówca był z zespołu, w którym koordynator był jednocześnie przewodniczącym. Zgłaszane uwagi nie pozwalają na stwierdzenie, czy któreś z rozwiązań (pełnienie tych funkcji przez dwie osoby czy łączenie ich i pełnienie przez jedną osobę) jest skuteczniejsze z punktów widzenia procesu budżetu partycypacyjnego. Temat ten będzie pogłębiany na kolejnych etapach badania.

Komunikacja zespołów z koordynatorami oceniana jest pozytywnie i w większości jako płynna. Choć dwie osoby przyznały, że jest to raczej komunikacji jednostronna – koordynator informuje przewodniczącego o różnych rzeczach, ten zaś przekazuje informacje zespołowi. Niekiedy koordynator bezpośrednio informuje zespół sam o różnych rzeczach. Kontakt między koordynatorem a przewodniczącym zazwyczaj jest telefoniczny. Natomiast kontakt przewodniczącego z zespołem najczęściej mailowy.

---

¹² Więcej informacji w załączniku dotyczącym analizy stron internetowych dzielnicowych budżetów.

Z wywiadów z sześcioma przedstawicielami zespołów wynika, że członkowie nie są informowani o tym, jak pracują zespoły w innych dzielnicach - nie znają podejścia do różnych kwestii, które zespoły mają ustalić. Zdaniem jednej z osób wszystkie niezbędne informacje można wziąć ze stron dzielnicowych. Warto jednak zaznaczyć, że nie zawsze są tam zamieszczane np. definicje ogólnodostępności przejęte przez zespół danej dzielnicy. Powoduje to, że ci którzy są zainteresowani tym, jak inne dzielnice poradziły sobie z różnymi zadaniami, próbują szukać informacji na własną rękę (np. pod zaproszeniem CKS-u na spotkanie przedstawicieli zespołów, gdzie zapytano potencjalnych odbiorców posta: *Czy ktoś kto był na spotkaniu podzieli się informacjami/konkluzjami ze spotkania? (...) A czy któreś zespoły wypracowały kryteria?*¹³). Ale część członków zespołów nie podejmuje takich prób. Z deklaracji rozmówców wynika, że platforma wymiany informacji na ten temat byłaby im potrzebna. Wątek ten będzie pogłębiany w dalszej części badania.

Budżet partycypacyjny, i tworzone w jego ramach zespoły, dają możliwość współpracy mieszkańców i urzędników. Współpraca ta jest oceniana przez osoby biorące udział w wywiadach, jako bardzo potrzebna i ważna. Jak przyznał jeden z rozmówców: *Takie spotkania to fajne przełamywanie bariery i pokazywanie urzędnikom, że nas to [sprawy dzielnicy – red.] interesuje*. Udział urzędników jest też kluczowy, ponieważ posiadają wiedzę dotyczącą działania i pracy urzędu, służą w tym zakresie pomocą. Zdaniem rozmówców urzędnicy będący członkami zespołów mają wiedzę na temat budżetu partycypacyjnego. Członkowie nie wiedzą, czy inni urzędnicy taką wiedzę mają, ale też ich zdaniem nie jest to konieczne. Przychodząc np. na maratony czy w inny sposób udzielając mieszkańcom informacji, muszą mieć przede wszystkim wiedzę merytoryczną z danego obszaru. Ważnym efektem nie tylko spotkań z urzędnikami, ale całego procesu budżetu jest zmiana postawy urzędników wobec mieszkańców, odbiorców działań urzędu. Budżet rozpoczął proces zbliżania i poznawania się mieszkańców i urzędników, co – jak przyznają rozmówcy – czasami jest trudne, ale widzą pozytywne zmiany od pierwszej edycji.

Płynnej i sprawnej komunikacji, a także motywowaniu członków zespołu, sprzyja bliska i otwarta współpraca zespołu i zarządu dzielnicy. Z przeprowadzonych sześciu wywiadów wynika, że nie wszędzie układa się ona pomyślnie. Nie zawsze zespół może liczyć na wsparcie i akceptację wyników swojej pracy. Czasami brakuje docenienia tego, co robi dla dzielnicy. Natomiast, jak wynika z badania, dla motywacji członków zespołu, ich zaangażowania kluczowe jest nadanie wagi i znaczenia pracy zespołu. Takim działaniem jest na przykład rozpoczynanie pracy nad budżetem przez wspólne posiedzenie zarządu i zespołu. Na spotkaniu omawiane są nie tylko kwestie zasadnicze, jak priorytety w dzielnicy i cele BP, ale również kwestie organizacyjne jak harmonogram, terminy spotkań, podział zadań. Edycja budżetu powinna również kończyć się takim spotkaniem, które służyłoby podsumowaniu całego cyklu. Spotkanie to, co prawda, wypadnie w czasie wakacji, jednak byłoby ono bardzo potrzebne i zamykałoby proces. Byłoby również okazją do podziękowań, czego brakuje, a jest to niezbędny sposób docenienia społecznej pracy. Stanowiłoby również motywację do dalszego działania.

Wstępne wnioski i rekomendacje

Podsumowując temat pracy zespołów w dzielnicach, należy podkreślić, że działają one zgodnie z zapisami określonymi w regulaminie i zarządzeniu. Polityka informacyjna na poziomie ogólnomiejskim, jak wynika ze wstępnego etapu badania, jest bardzo aktywna i pozytywnie oceniana. Natomiast promocja na poziomie dzielnic nie jest jednoznacznie oceniana: z jednej strony przedstawiciele zespołów deklarują branie w niej aktywnego udziału, z drugiej w ankietach zgłaszano nieodpowiednie upowszechnianie informacji o spotkaniach (zarówno o priorytetach jak i dyskusyjnych).

---

¹³ Post z dnia 5.02.2016 r.

Obciążenie pracą członków zespołów jest różne i zależy od liczebności członków – w małych zespołach jest więcej niż w tych, gdzie członków jest na tyle dużo, że mogą dzielić się zadaniami. W niektórych dzielnicach jednak nie było więcej chętnych. Wydaje się też, że niektórzy członkowie nie zawsze mieli świadomość, ile pracy wiąże się z byciem członkiem zespołu, ale też niektórzy wiedząc o tym, po prostu nie mają gotowości do pracy w weekendy czy po godzinach pracy.

Strony internetowe poszczególnych dzielnic poświęcone budżetowi partycypacyjnemu są bardzo różne pod względem zarówno układu jak i zamieszczanych treści – poziom ich szczegółowości i częstotliwości. Nie służy to przejrzystości komunikacji działań związanych z BP.

Rekomendacje dla CKS

W związku z brakiem informacji o tym, co dzieje się w innych zespołach oraz jakie przyjęto w nich ustalenia, sugerujemy rozważenie następującego rozwiązania:

Zapewnienie dostępu do informacji o tym, jak pracują pozostałe zespoły w Warszawie. Rozmówcy przyznali, że chcieliby wiedzieć, co dzieje się w innych zespołach. CKS prowadzi spotkania dla członków zespołów, które mają służyć spotkaniu innych zespołów, wymianie informacji. Jednak warto rozważyć rozwinięcie tej formy kontaktu między zespołami. Proponujemy założenie i administrowanie przez CKS zamkniętej grupy dla członków zespołów na Facebooku (lub rozważyć inną formę platformy wymiany informacji). Taka grupa umożliwiłaby zadawanie pytań związanych z wdrażaniem procesu BP, a jednocześnie umożliwiłaby CKS przekazywanie informacji bezpośrednio do wszystkich (uzupełniając informacje przekazywane przez koordynatora i przewodniczącego), dopytywanie o stan prac nad konkretnymi etapami i budowanie sieci członków zespołu.

Rekomendacje dla zarządów dzielnic

Strony internetowe dzielnic poświęcone realizacji BP powinny mieć podobny układ. Należy unikać strony typu *single page*, gdzie wszystkie informacje są zamieszczane chronologicznie na jednej stronie. W zamian można rozważyć system tematycznych podstron w ramach strony dla danej edycji BP (na przykład podstrona „zespół”, a na niej informacje zawierające skład zespołu, dokumenty związane z zakresem pracy (uchwały, regulamin itp.) oraz kolejne uchwały z posiedzeń). Doprecyzowanie użytecznego układu strony należy omówić w gronie koordynatorów dzielnic.

Rekomendacje dla CKS oraz zarządów dzielnic

Zwiększenie działań służących motywowaniu zespołu, tworzeniu grupy skupionej wokół wspólnego celu. Warto zwrócić uwagę, że urzędnicy są zwykle oddelegowani i uczestniczą w zespole nie zawsze z własnej woli. Przedstawiciele III sektora i mieszkańcy przychodzą, bo chcą i widzą w tym sens.

Proponujemy rozważenie pozafinansowego wzmocnienia motywacji członków zespołów i doceniania ich pracy, służącego z jednej strony gratyfikacji za włożoną pracę, a z drugiej integracji członków. Takimi działaniami mogą być:

- Upowszechnianie dobrych praktyk stosowanych przez niektóre dzielnice – np. podziękowania na dzielnicowym fanpage’u budżetu partycypacyjnego na zamknięcie budżetu 2016. Należy też zachować dotychczasowe formy podziękowania stosowane przez CKS.
- Spotkania merytoryczne, wspierające różnego rodzaju umiejętności przydatne w pracy członków zespołu, a które mogłyby również wykorzystać poza pracą

- w zespole (np. praca projektami, promocja działań).
- Można również zbadać potrzeby członków zespołów, zaproponować kilka możliwych sposobów gratyfikacji. Więcej informacji być może przyniesie kolejny raport, w którym będą uwzględnione wyniki ankiety skierowanego do zespołu.

Sugerujemy wyposażanie koordynatorów oraz przewodniczących zespołów w umiejętności pracy z grupą, prowadzenia spotkań itp., które z jednej strony będą pomoce w byciu liderem grupy, z drugiej zaś mogą być elementem dodatkowej gratyfikacji dla tych osób – wyposażą ich w wiedzę i umiejętności, które będą mogli wykorzystywać także w pracy zawodowej, czy innych obszarach swojej działalności (poza BP).

Spotkania o priorytetach w dzielnicach

Rola spotkań

Spotkania o priorytetach odbywają się w trakcie zgłaszania pomysłów, jednego z pierwszych etapów budżetu partycypacyjnego. Według regulaminu przeprowadzenia budżetu partycypacyjnego w Warszawie na rok 2017, spotkania takie wprowadzono w celu umożliwienia mieszkańcom zainteresowanym przygotowaniem projektów prowadzenia dyskusji na temat potrzeb dzielnic, podziału danej dzielnicy na obszary i określenia puli środków na projekty ogólnodzielnicowe. Regulamin nakłada obowiązek przeprowadzenia przynajmniej jednego takiego spotkania w każdej dzielnicy.

Spotkania o priorytetach mają szczególną rolę - jest to początek kolejnej edycji BP i ważny moment z punktu widzenia realizacji celów budżetu partycypacyjnego. Jest to także działanie, którego nagłośnienie w dużym stopniu zależy od decyzji poszczególnych dzielnic, gdyż spotkania nie są objęte ogólniejszą kampanią informacyjną. W efekcie każda z dzielnic może organizować te spotkania według własnych standardów, choć może też skorzystać z założeń do scenariusza spotkań przygotowanego przez CKS i gotowych materiałów informacyjnych.

W rozmowach z sześcioma przewodniczącymi zespołów, temat spotkań o priorytetach rozwojowych dzielnic nie pojawiał się. Nie dostrzegano roli zespołu w organizacji tego spotkania ani w realizacji jego postanowień. Postrzeganie tej kwestii przez innych członków zespołów dzielnicowych zweryfikowane zostanie w ankiecie elektronicznej skierowanej do nich na dalszych etapach ewaluacji.

Niejednoznaczny obraz wyłania się też z ankiet papierowych zbieranych podczas spotkań, na których zebrano w sumie 199 ankiet. Liczbę ankiet z poszczególnych dzielnic prezentuje poniższa tabela.

Tabela 4. Liczba ankiet ze spotkań o priorytetach z poszczególnych dzielnic.

Dzielnica	Liczba ankiet
Bemowo	1
Białołęka	10
Bielany	4
Mokotów	23
Ochota	17
Praga-Południe	12
Praga-Północ	10
Targówek	10
Ursus	13
Ursynów	9
Wawer	12
Wesoła	9
Wola	8
Żoliborz	26
Rembertów	4
Włochy	18
Śródmieście	13
Suma	199

Źródło: Opracowanie własne.

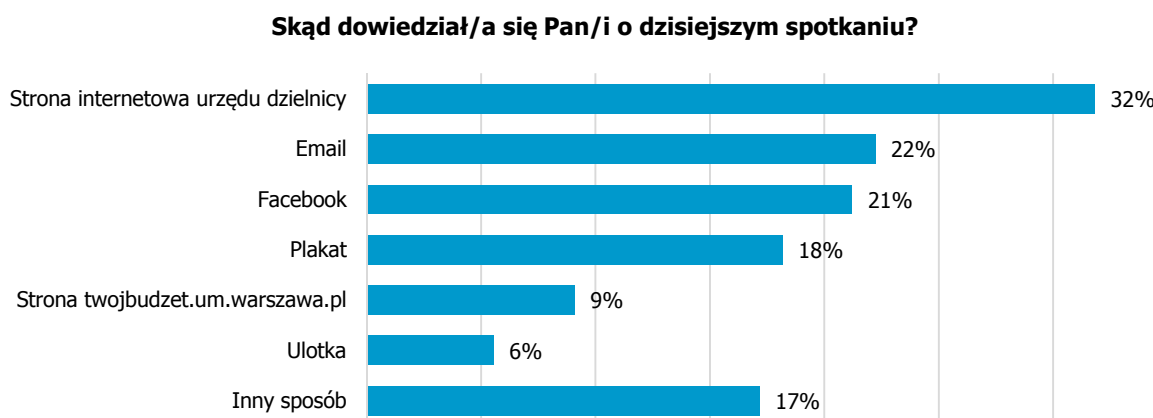
Ponieważ w niektórych dzielnicach oddano pojedyncze ankiety, istnieje obawa, że nie było na nich wielu mieszkańców. Kwestia ta będzie pogłębianą także w ankiecie elektronicznej dla osób głosujących.

Informowanie o spotkaniach

Z punktu widzenia celów budżetu partycypacyjnego, ważne jest, aby o spotkaniach o priorytetach w dzielnicach dowiedziało się jak najwięcej osób. Jak wspomniano wyżej zorganizowanie spotkania leży po stronie dzielnicy, również informowanie na ten temat nie jest elementem ogólnomiejskiej kampanii informacyjnej.

Według danych z ankiet papierowych głównym źródłem informacji dla mieszkańców były strony internetowe urzędów dzielnicy (63 osoby zaznaczyło taką odpowiedź). Kolejną odpowiedź (e-mail) zaznaczyły 44 osoby. Najrzadziej wskazywano ulotki (11 odpowiedzi). Większość osób (84%) wskazywało tylko jedno źródło informacji o spotkaniu.

Wykres 1. Źródła wiedzy o spotkaniu na temat priorytetów rozwojowych dzielnicy wśród uczestników.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet papierowych ze spotkań o priorytetach dzielnic. Można było wskazać kilka odpowiedzi, n=198.

Wśród innych źródeł informacji wskazywano głównie informację od znajomego (11 odpowiedzi) lub informacje przekazywane członkom zespołów ds. budżetu partycypacyjnego (6 odpowiedzi).

W przypadku niektórych dzielnic można zauważyć, że uczestnicy dowiadawali się o spotkaniu w dużej mierze z jednego źródła:

- Mokotów, gdzie uczestnicy dowiedzieli się o spotkaniu z plakatów (11 odpowiedzi na 23 ankiety).
- Dwie dzielnice, w której głównym źródłem informacji był e-mail: Śródmieście (9 spośród 13 ankiet), Ochota (7 na 17 ankiet).
- Białołęka, gdzie większość osób zaznaczyła, że dowiedziała się o spotkaniu z Facebooka (8 na 10 ankiet).

Oznacza to, że na temat spotkań o priorytetach informowano na różne sposoby, jednak dominowała komunikacja, która trafiała głównie do osób zainteresowanych sprawami dzielnicy, takich które np. odwiedzają stronę internetową urzędu. Warto jednak zwrócić uwagę na małe liczebności ankiet, które są prezentowane.

Ocena spotkań

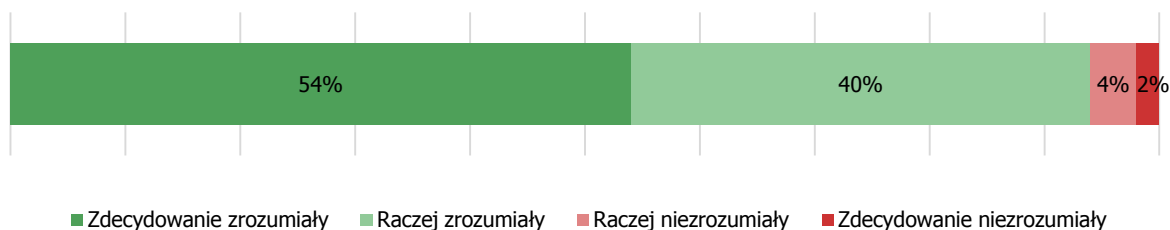
Osoby, które dotarły na spotkania, oceniły je pozytywnie:

- informacje przedstawione przez przedstawicieli dzielnicy były *zrozumiałe* (94% wskazań),
- 94% wskazało, że informacje przekazane podczas spotkania będą *pomocne w przygotowaniu projektów,*
- 97% oceniło, że spotkanie zostało zorganizowane w sposób *właściwy.*

Szczegółowe rozkłady odpowiedzi prezentują poniższe wykresy:

Wykres 2. Ocena sposobu przekazania informacji przez przedstawicieli władz dzielnicy na spotkaniach o priorytetach rozwojowych wśród uczestników.

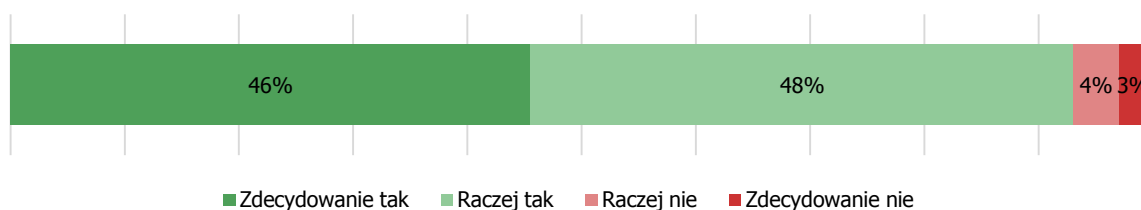
W Pana/i ocenie informacje przedstawione przez przedstawicieli władz dzielnicy zostały przekazane w sposób...

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ankiet papierowych ze spotkań o priorytetach. W każdym z pytań można było wskazać jedną odpowiedź, n=197.

Wykres 3. Ocena użyteczności informacji dotyczących planowanych działań władz dzielnicy podczas przygotowywania projektów do budżetu partycypacyjnego wśród uczestników.

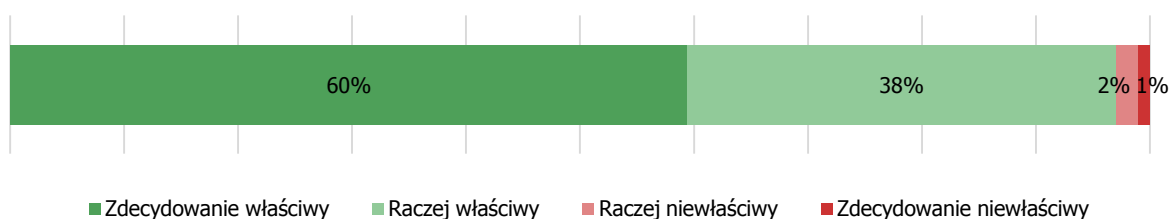
Czy w Pana/i ocenie informacje dotyczące planowanych działań władz dzielnicy będą pomocne przy przygotowaniu projektów do budżetu partycypacyjnego?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ankiet papierowych ze spotkań o priorytetach. W każdym z pytań można było wskazać jedną odpowiedź, n=196.

Wykres 4. Ocena sposobu organizacji spotkań na temat priorytetów rozwojowych dzielnic wśród uczestników.

W Pana/i ocenie dzisiejsze spotkanie zostało zorganizowane w sposób....

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ankiet papierowych ze spotkań o priorytetach. W każdym z pytań można było wskazać jedną odpowiedź, n=197.

Na koniec w ankiecie respondenci mogli dodać uwagi dotyczące organizacji danego spotkania, co stanowi cenną informację o ich przebiegu. Dodatkowe komentarze wpisało 80 osób, w tym 27 osób wpisało *brak uwag* lub *nie mam uwag*. Wśród pozostałych ocen spotkania przeważały pozytywne wypowiedzi, świadczące o tym, że spotkanie było ciekawe i jest odbierane jako potrzebne (13 ankiet), np.:

Każde takie spotkanie jest niezwykle pożyteczne dla wspólnoty ursynowskiej i powinno cieszyć się większym zainteresowaniem mieszkańców. Myślę, że ze wszech miar warto takie spotkania

organizować i wypracować formę na dotarcie z informacją o spotkaniach do większej liczby aktywnych, potencjalnych zainteresowanych.

Nie mam uwag. Ciekawe spotkanie. Warto robić ich więcej, aby większa liczba mieszkańców mogła się z tym tematem zapoznać.

Odpowiedzi otwarte, ankiety ze spotkań o priorytetach dzielnicy

Inne uwagi odnosiły się do małej liczby mieszkańców na spotkaniach (często bez dodatkowego komentarza), choć zdarzały się i takie, które świadczyły o negatywnej ocenie promocji spotkania, np.:

Powinna być szersza informacja. Przyszło znacznie mniej osób niż poprzednio.

Odpowiedzi otwarte, ankiety ze spotkań o priorytetach dzielnicy

W ankietach pojawiały się uwagi dotyczące składania projektów w nowej edycji, ponieważ w niektórych dzielnicach już podczas tych wstępnych spotkań można było skonsultować się urzędnikami. Warto zauważyć, że zdobywanie wiedzy na temat składania projektów nie powinno być celem akurat spotkań o priorytetach. Pojawia się zatem pytanie, jaki był przekaz zaproszeń, które były kierowane do mieszkańców. Na tym etapie badania trudno odpowiedzieć na to pytanie.

Kwestia spotkań priorytetowych nie była szeroko komentowana w grupie otwartej BP w Warszawie na Facebooku. Oprócz postu z kategorii informacji bieżących, w grupie został opublikowany jeszcze jeden post – pytanie o doświadczenia ze spotkań. Nie został jednak rozwinięty.

Wstępne wnioski i rekomendacje

Spotkania o priorytetach rozwojowych dzielnic otwierają budżet partycypacyjny na dyskusję w szerokim gronie mieszkańców, dlatego są ważnym elementem tego procesu. Realizacja spotkań zależy od decyzji, jaka zapadnie w danej dzielnicy, choć Centrum Komunikacji Społecznej przekazuje dzielnicom założenia dla organizacji tego wydarzenia i szablony materiałów informacyjnych.

Na tym etapie badań nie ma pewności, czy podczas spotkań o priorytetach rozwojowych dzielnic udało się dotrzeć do różnych mieszkańców Warszawy i czy dzięki temu zapewniono różnorodność uczestników procesu. Mała liczba zebranych ankiet i nieliczne wypowiedzi pojawiające się w ankietach świadczą o niewielkim zainteresowaniu mieszkańców. To z kolei może świadczyć o dotarciu do małej ich grupy, jednak informacje te wymagają skonfrontowania z opiniami koordynatorów i wynikami ankiet dla osób głoszących.

Rekomendacje dla CKS i zarządów dzielnic

Potrzebne są działania, które podniosą znaczenie spotkań o priorytetach dzielnicowych – tak, aby dla ich odbiorców było jasne, że te spotkania są początkiem budżetu partycypacyjnego na dany rok.

- Proponujemy, aby informowanie o spotkaniach o priorytetach dzielnic zostały włączone do ogólnomiejskiej kampanii informacyjnej.
- W celu rozszerzenia wachlarza dostępnych narzędzi oraz sposobów promocji i zachęcania mieszkańców sugerujemy, aby podczas warsztatu podsumowującego z koordynatorami wypracować pomysły dla kolejnej edycji budżetu.
- Niektóre strony internetowe dzielnic dotyczące budżetu partycypacyjnego zawierają informatory o inwestycjach, czyli prezentacje przedstawiane na spotkaniach o priorytetach. Takie informacje uzupełnione o główne wnioski z dyskusji o priorytetach dzielnicowych, powinny znaleźć się na stronie każdej dzielnicy.

Zgłaszanie projektów

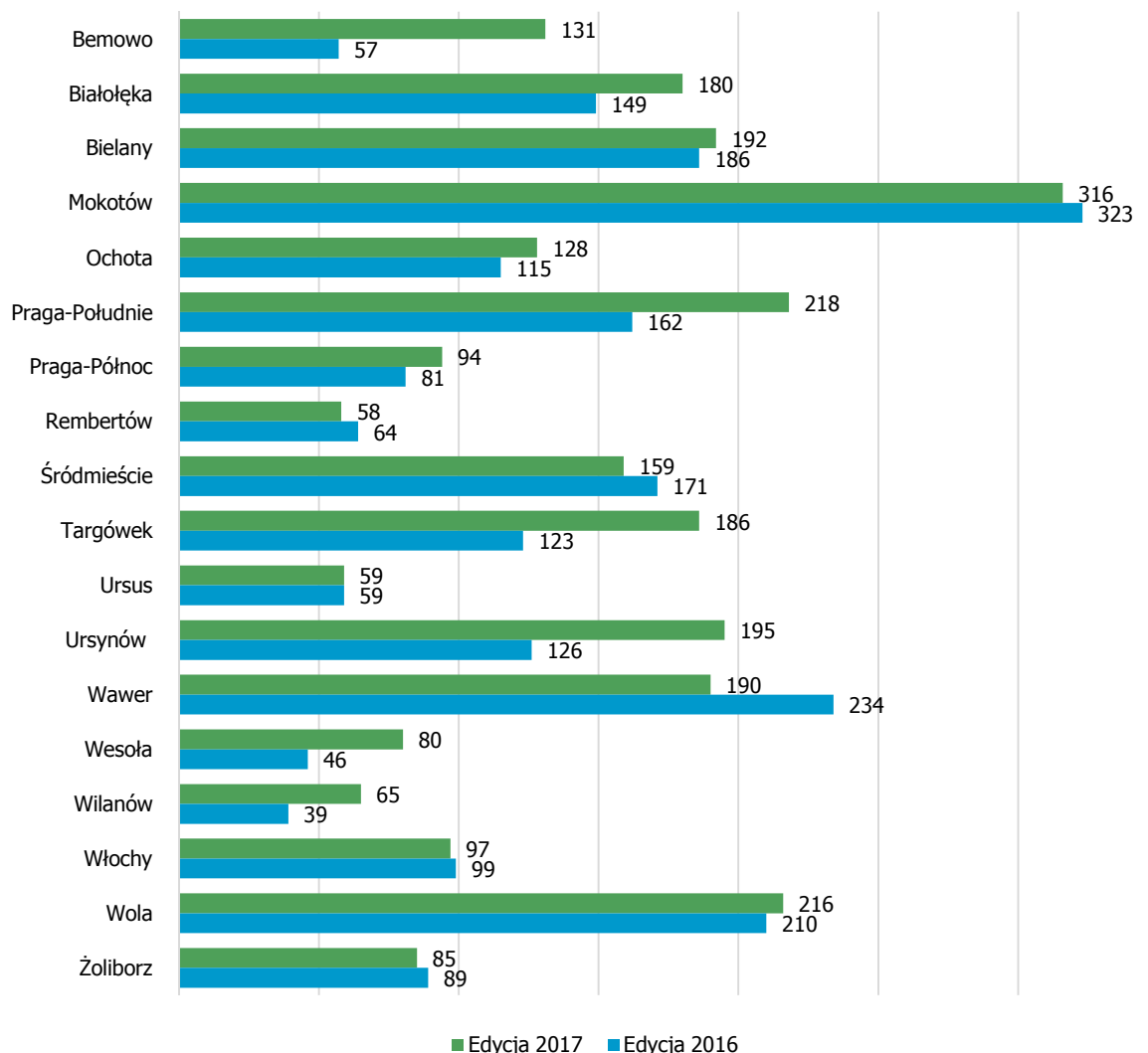
W tej edycji projektodawcy mogli zgłaszać projekty przez dwa miesiące, gdyż ten etap rozpoczął się 16 listopada 2015 i trwał do 15 stycznia 2016 r. W tym czasie rozpoczęła się ogólnomiejska i dzielnicowa kampania informacyjna o budżecie partycypacyjnym, a dzielnice organizowały dyżury urzędników i maratony pisania projektów.

Na tym etapie badania ewaluacyjnego dysponujemy tylko częścią danych na temat zgłaszania projektów. Wnioski możemy formułować na podstawie: danych o liczbie zgłaszanych projektów, trzech obserwacji maratonów pisania projektów, sprawozdań przygotowanych przez koordynatorów dzielnicowych i uwag do tego etapu, które pojawiły się w otwartej grupie Budżet Partycypacyjny na Facebooku. W miarę jak będą realizowane kolejne etapy ewaluacji, informacje te będą uzupełnione i rozszerzone.

Złożone projekty w liczbach

Do tegorocznej edycji budżetu partycypacyjnego zgłoszono 2 649 projektów, czyli o 316 projektów więcej niż w poprzedniej edycji. Więcej projektów niż w zeszłym roku zgłoszono w 11 dzielnicach. Największy przyrost można zaobserwować na Bemowie (o 74 projekty) i w Wesołej (o 34 projekty). Mniej projektów złożono w 6 dzielnicach Warszawy, z czego największa różnica jest w Wawrze (mniej o 44 projekty). Szczegółowe dane prezentuje poniższy wykres.

Wykres 5. Liczba zgłoszonych projektów w tegorocznej i poprzedniej edycji budżetu partycypacyjnego.

Źródło: Dane na temat edycji 2017 r. zaczerpnięto ze strony twojbudzet.um.warszawa.pl. Dane na temat edycji 2016 r. pochodzą z „Raport z konsultacji społecznych z mieszkańcami m.st. Warszawy w zakresie budżetu partycypacyjnego na rok 2016” str. 16-17.

Dyżury urzędników i maratony pisania projektów

Aby pomóc w pisaniu projektów dzielnice organizowały dyżury z urzędnikami z wydziałów weryfikujących projekty oraz członkami zespołów ds. budżetu partycypacyjnego. Z informacji znajdujących się na stronie twojbudzet.um.warszawa.pl wynika, że w tej edycji zorganizowano 121 dyżurów w 18 dzielnicach Warszawy oraz 1 w Zarządzie Dróg Miejskich i Zarządzie Transportu Miejskiego. Ponadto odbyło się 19 maratonów pisania projektów. W 11 dzielnicach spotkania te odbywały się tylko w siedzibie urzędu dzielnicy, w pozostałych 7 były w różnych miejscach – na przykład w kawiarniach, domach kultury, bibliotekach, hufcu pracy lub w siedzibach rad osiedlowych.

W Ursusie i w Wawrze nie organizowano specjalnych dyżurów pracowników urzędu dzielnicy – osoby zainteresowane składaniem projektów mogły kontaktować się z pracownikami w godzinach ich pracy. Na Pradze-Południe dyżurowali tylko członkowie zespołu, a na Woli było 6 dyżurów pracowników urzędu i 11 dyżurów członków zespołu.

Przeważnie w dzielnicach podczas jednego dyżuru można było skonsultować się z pracownikami kilku wydziałów danego urzędu dzielnicy. W trzech dzielnicach zastosowano inne rozwiązanie. Na Ochocie,

we Włochach i na Żoliborzu odbywały się dyżury pracowników tylko jednego wydziału. W większości przypadków poszczególne wydziały dyżurowały innego dnia. W tym opracowaniu takie dyżury nazwane zostały tematycznymi.

Szczegółowe informacje na temat dyżurów i maratonów przedstawia poniższa tabela, przygotowana na podstawie danych udostępnionych na stronie twojbudzet.um.warszawa.pl.

Tabela 5. Zestawianie liczby dyżurów i maratonów w poszczególnych dzielnicach.

Dzielnica	Liczba dyżurów w	Liczba maratonów	Spotkania poza urzędem dzielnicy	Uwagi
Bemowo	9	1	tak	
Białołęka	3	0	nie	
Bielany	11	2	nie	
Mokotów	2	2	tak	
Ochota	12	1	tak	Dyżury tematyczne (Edukacja i zdrowie, Kultura i sport, Inwestycje i infrastruktura itd.). Każdy temat ma po dwa terminy.
Praga-Południe	10	1	tak	Dyżury członków zespołu, zaproszenie do kontaktu mailowego i telefonicznego z pracownikami urzędu.
Praga-Północ	6	1	nie	
Rembertów w	5	1	nie	
Śródmieście	7	0	nie	Współorganizowali Ogólnomiejski Maraton Pisania Wniosków.
Targówek	6	1	nie	Informacja o 4 dyżurach pracowników urzędu z określeniem z które wydziały będą reprezentowane i o 2 dodatkowych dyżurach członków zespołu
Ursus	0	2	tak	Zaproszenie do kontaktu mailowego i telefonicznego z pracownikami urzędu.
Ursynów	2	1	nie	
Wawer	0	2	tak	Zaproszenie do kontaktu mailowego i telefonicznego z pracownikami urzędu.
Wesoła	2	0	nie	
Wilanów	3	0	nie	
Włochy	17	1	nie	Dyżury tematyczne (Kultura, Sport, Architektura, Ochrona środowiska itd.). Kilka terminów na każdy temat, ale przeważnie jednego dnia dyżurował tylko jeden wydział.
Wola	17	2	tak	6 dyżurów pracowników urzędu w urzędzie dzielnicy, 11 dyżurów członków zespołu poza urzędem.
Żoliborz	9	1	nie	Dyżury tematyczne - każdy wydział innego dnia, na dyżurze obecny jest pracownik wydziału zajmujący się weryfikacją i członek zespołu.

Źródło:1 Opracowanie własne na podstawie strony twojbudzet.um.warszawa.pl

Organizacja maratonów

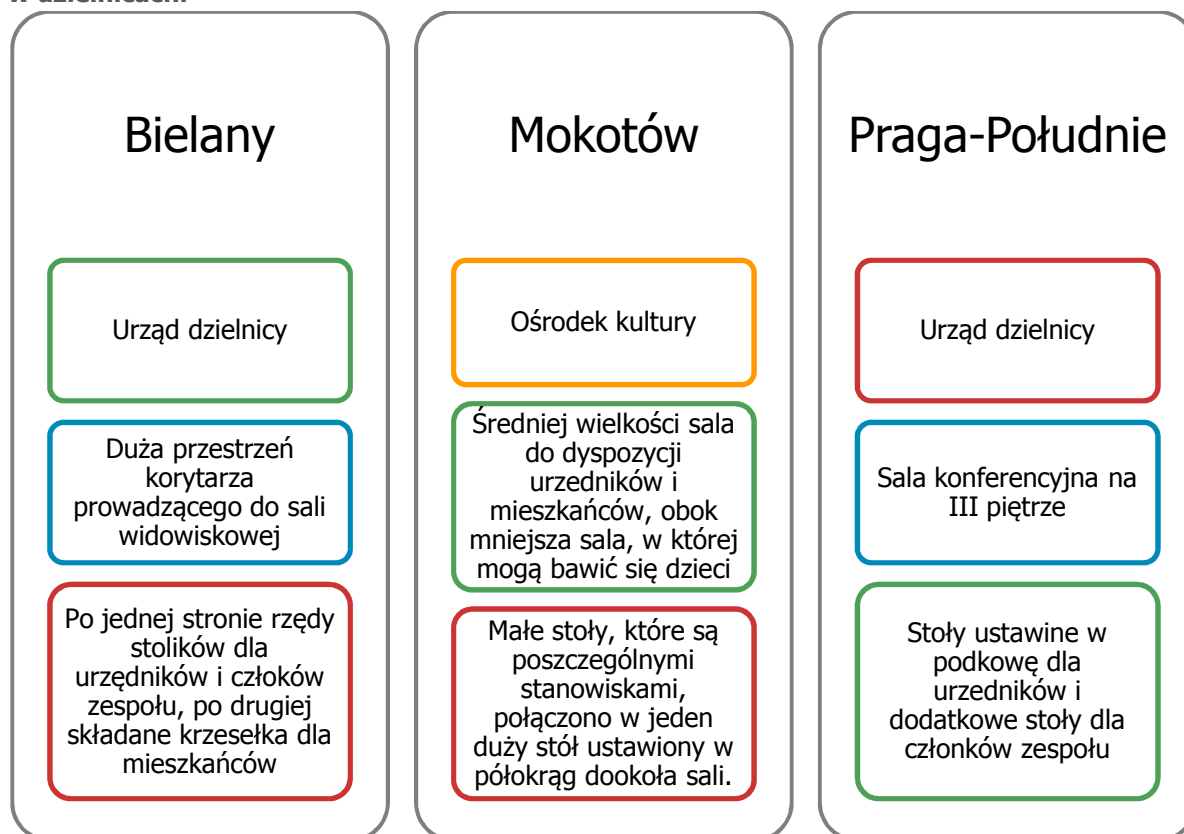
Wyjątkowym wydarzeniem, związanym ze zgłaszaniem projektów, były maratony pisania projektów. Z przedstawicielami instytucji miejskich, które także biorą udział w weryfikacji wniosków, można było

skonsultować się 10 stycznia 2016 r. podczas 3. maratonu pisanie projektów do budżetu partycypacyjnego. Podobne wydarzenia zorganizowano w 14 dzielnicach.

Spółród 14 dzielnic, które organizowały maratony pisanie wniosków, przekazano 13 krótkich podsumowań od koordynatorów. Ponadto jeśli w danej dzielnicy były organizowane dwa maratony, są to informacje na temat jednego z nich. Dodatkowo wybrane trzy maratony były obserwowane przez zespół badaczy.

Maratony, na których byli obecni badacze, zostały zorganizowane w trzech różnych lokalizacjach.

Schemat 3. Zestawienie informacji z trzech obserwacji maratonów pisanie projektów w dzielnicach.

Źródło: Opracowanie własne.

Wnioski z obserwacji:

- Miejsca obserwowanych spotkań były dobrze oznaczone – na budynkach było po kilka plakatów i strzałek informujących o spotkaniu, a w razie potrzeby portierzy lub pracownicy urzędu kierowali do odpowiedniego miejsca. Zasadniczo organizacja spotkania nie sprawiała trudności, może poza wyjątkiem sali w ośrodku kultury, gdzie między godziną 12:00 a 13:00, gdy przyszło wiele osób, pomieszczenie okazało się zbyt małe: trudno było nawet utworzyć kolejki do poszczególnych stanowisk.
- Przeważnie podczas spotkań koordynator, pracownik urzędu lub członek zespołu witał przychodzących mieszkańców i pomagał im „odnaleźć się” w schemacie organizacyjnym spotkania.
- Stoliki tematyczne były oznaczone i nie budziło wątpliwości, gdzie znaleźć przedstawicieli właściwych wydziałów, ale koordynatorzy i inni pracownicy urzędu nie zawsze nosili identyfikatory.

- Wszystkie obserwowane lokalizacje były dostępne dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, ale tylko w jednym miejscu sala miała udogodnienia potrzebne dla osób niedowidzących (oznakowanie na podłodze).

Mieszkańcy na maratonach

Maratony pisania projektów służyły między innymi temu, aby osobom zainteresowanym budżetem partycypacyjnym pomóc w przygotowaniu wniosków. Stanowiły również okazję, aby w ogóle rozpowszechnić ideę budżetu wśród mieszkańców. Z podsumowań koordynatorów wynika, że niektóre spotkania cieszyły się większym zainteresowaniem mieszkańców (na przykład spotkanie na Bielanych, Ursynowie i Targówku). Były też takie, na które przyszła niewielka liczba mieszkańców (na przykład maratony w Rembertowie, Ursusie i na Woli). Warto zauważyć, że wśród uczestników maratonów w większości dzielnic znalazły się dzieci i młodzież (9 dzielnic na 13) i seniorzy (we wszystkich dzielnicach).

Tabela 6. Informacje o realizacji maratonów w poszczególnych dzielnicach – liczba uczestników, obecność młodzieży i seniorów.

Dzielnica	Ile mniej więcej było osób odwiedzających i zadających pytania?	Czy były wśród nich dzieci lub młodzież?	Czy byli wśród nich seniorzy?
Bielany	63	Nie	Tak
Mokotów	33	Tak	Tak
Ochota	30	Tak	Tak
Praga-Południe	20	Nie	Tak
Praga-Północ	25	Tak	Tak
Rembertów	10	Nie	Tak
Targówek	40	Tak	Tak
Ursus	10	Tak	Tak
Ursynów	45	Tak	Tak
Wawer	20	Tak	Tak
Włochy	17	Tak	Tak
Żoliborz	40	Tak	Tak
Wola	10	Nie	Tak

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji przesłanych przez koordynatorów dzielnicowych.

W tym kontekście dobrym przykładem jest Targówek, gdzie udało się zaangażować do pisania projektów dzieci i młodzież:

Bardzo udane spotkanie, profesjonalnie przygotowane, obsługa na wysokim poziomie, otrzymaliśmy wiele słów podziękowania od projektodawców, szczególnie młodzieży, która przyszła konsultować po raz pierwszy projekty z pracownikami urzędu i zostali bardzo dobrze obsłużeni.

Maraton był udanym wydarzeniem promocyjnym i wizerunkowym w dzielnicy. W przyszłej edycji planujemy zorganizowanie Mini Maratonu specjalnie dla młodzieży w godzinach lekcyjnych, na który mogą przyjść z wychowawcą, nauczycielem i skonsultować pomysły na projekty. Takie wydarzenie będzie wyjściem naprzeciw potrzebom młodych ludzi w naszej dzielnicy i promocja nowego wizerunku urzędu jako instytucji otwartej, przyjaznej mieszkańcom.

Koordynator, Informacja ze sprawozdania z realizacji maratonu

Jak widać z tej wypowiedzi, maraton był postrzegany przez koordynatora jako okazja do promocji dzielnicy, wydarzenie w pewien sposób prestiżowe, które będzie rozwijane w kolejnych edycjach.

W działaniach na Targówku pomagali edukatorzy z Fundacji Pole Dialogu, którzy wspierali realizację budżetu partycypacyjnego wśród młodzieży w ramach projektu współfinansowanego z Programu Funduszu Inicjatyw Obywatelskich¹⁴.

Wnioski z obserwacji:

- Na trzech obserwowanych maratonach, osoby zainteresowane składaniem projektów przychodziły raczej pojedynczo lub parami, pojawiały się nieliczne większe grupy składające razem projekty (Mokotów – grupa młodzieży szkolnej).
- Na spotkaniach było od 25 do 36 mieszkańców.
- Czas spędzany na maratonie przez pojedyncze osoby był bardzo zróżnicowany – od 15 minut, do 3,5 godziny. Większość z nich oprócz konsultacji z urzędnikami, włączała się w dyskusję z innymi projektodawcami, albo zbierała podpisy do swoich wniosków.
- Obserwowane maratony były organizowane w podobnym czasie, w trzech przypadkach najwięcej osób pojawiało się między godziną 12 a 13.

Uzupełnieniem kontaktu osobistego dla wielu projektodawców jest kontakt telefoniczny, choć nie dla wszystkich. Podczas obserwacji na Mokotowie z jednej strony projektodawcy podkreślali, że lepiej przyjść na maraton niż dzwonić, ponieważ na maratonie można spotkać wszystkie osoby w jednym miejscu. Z drugiej jednak strony pytani urzędnicy zwracali uwagę na to, że w tej edycji zainteresowanie maratonami i dyżurami jest mniejsze niż w poprzednich edycjach, za to wiele osób dzwoni do nich z pytaniami i prośbami o informację.

Koordynatorzy zostali także poproszeni o subiektywną ocenę tego, na jakim etapie są projekty osób, które były na maratonie. Według nich w większości przypadków były to gotowe projekty – według koordynatorów takich osób było najwięcej w 8 na 13 dzielnic. Osoby ze wstępnym pomysłem, pewną ideą, dominowały w pozostałych 5. dzielnicach. Osób, które dopiero chcą nabyć wiedzę na temat budżetu partycypacyjnego, było niewiele.

---

¹⁴ Fundacja Pole Dialogu, projekt *Edukacja o budżecie partycypacyjnym w szkołach na Targówku* <http://www.poledialogu.org.pl/projekt/edukacja-o-budzecie-partycypacyjnym-w-szkolach-na-targowku/#more-1153> [24.03.2015]

Tabela 7. Informacje o maratonach w poszczególnych dzielnicach – subiektywna ocena przez koordynatorów etapu zaawansowania projektów uczestników maratonów.

Dzielnica	Odsetek osób, które...		
	przychodzą z gotowymi projektami	przychodzą ze wstępnym pomysłem	chcą się dopiero dowiedzieć o budżecie partycypacyjnym i mają podstawowe pytania
Bielany	5%	70%	25%
Mokotów	60%	30%	10%
Ochota	60%	39%	1%
Praga-Południe	50%	45%	5%
Praga-Północ	20%	80%	0%
Rembertów	100%	0%	0%
Targówek	60%	30%	10%
Ursus	0%	80%	20%
Ursynów	50%	40%	10%
Wawer	60%	20%	20%
Włochy	40%	60%	0%
Żoliborz	40%	60%	0%
Wola	90%	10%	0%

Źródło2: Opracowanie własne na podstawie informacji przesłanej przez koordynatorów dzielnicowych.

Podczas maratonów mieszkańcy mogli uzyskać kompleksową poradę związaną z projektami. Z rozmów z projektodawcami, którzy byli na tych spotkaniach wynika, że mieli oni często bardzo konkretne pytania dotyczące kosztorysu, szczegółowych rozwiązań dotyczących lokalizacji projektu lub jego koordynacji. Rzadziej pojawiły się także kwestie ogólne – wątpliwości jak wypełnić formularz, albo dotyczące roli współautora projektu.

Według sprawozdań koordynatorów podczas maratonach obecni byli przedstawiciele kluczowych wydziałów opiniujących wnioski:

- Infrastruktura – 12 maratonów,
- Ochrona Środowiska – 11 maratonów,
- Kultura – 13 maratonów,
- Promocja – 7 maratonów,
- Sport – 11 maratonów,
- Oświata, edukacja i wychowanie – 12 maratonów,
- Sprawy społeczne, zdrowie – 9 maratonów.

Ponadto w 7 maratonach uczestniczyli przedstawiciele Zakładu Gospodarowania Nieruchomościami danej dzielnicy. Generalnie urzędników podczas maratonów było od 6 na Bielanych do 12 na Targówku, Ursynowie oraz Woli i byli oni obecni przez cały czas trwania spotkania.

Dodatkowo we wszystkich dzielnicach, za wyjątkiem Ursusa, podczas wydarzenia byli obecni także przedstawiciele zarządu dzielnicy, na Targówku był obecny przedstawiciel Zakładu Dróg Miejskich, a na Żoliborzu – także Zakładu Oczyszczania Miasta. Na wszystkich spotkaniach byli również członkowie zespołów dzielnicowych, którzy pomagali w organizacji spotkania, m.in. witając projektodawców i odpowiadając na pytania dotyczące samego procesu budżetu partycypacyjnego, choć nie byli oni w żaden sposób oznaczeni.

Podczas obserwowanych spotkań zdecydowanie największym zainteresowaniem cieszył się obszar infrastruktury, nieco mniejszym zaś kultura i sport, a także ochrona środowiska. Do stanowisk tych wydziałów najczęściej tworzyły się kolejki. Urzędnicy występowali w roli ekspertów do spraw merytorycznych, ale zdarzało się też, że rozmowy wybiegały poza ustalone ramy i podejmowane były tematy związane z inicjatywą lokalną, tematyką zagospodarowania przestrzeni lub planów

inwestycyjnych w dzielnicy. Była to więc okazja do nawiązania bezpośrednich kontaktów urzędników i mieszkańców, a także przełamywania uprzedzeń, obaw po obu stronach oraz kształtowania postaw otwartości i współpracy. Projektodawcy korzystający z pomocy urzędników w zdecydowanej większości byli zadowoleni z udzielanej pomocy.

Urzędnicy, z którymi rozmawiano podczas obserwacji, zwracali uwagę na to, że pozytywnym aspektem maratonów jest możliwość rozmów z mieszkańcami o ich potrzebach. Podczas obserwowanych maratonów zdarzały się sytuacje, gdy okazywało się, że jakiś projekt nie może być realizowany w ramach budżetu partycypacyjnego, obecni urzędnicy podpowiadali, jak urząd w ramach swoich działań może odpowiedzieć na zdiagnozowaną potrzebę. Jest to więc wartość dodana maratonów.

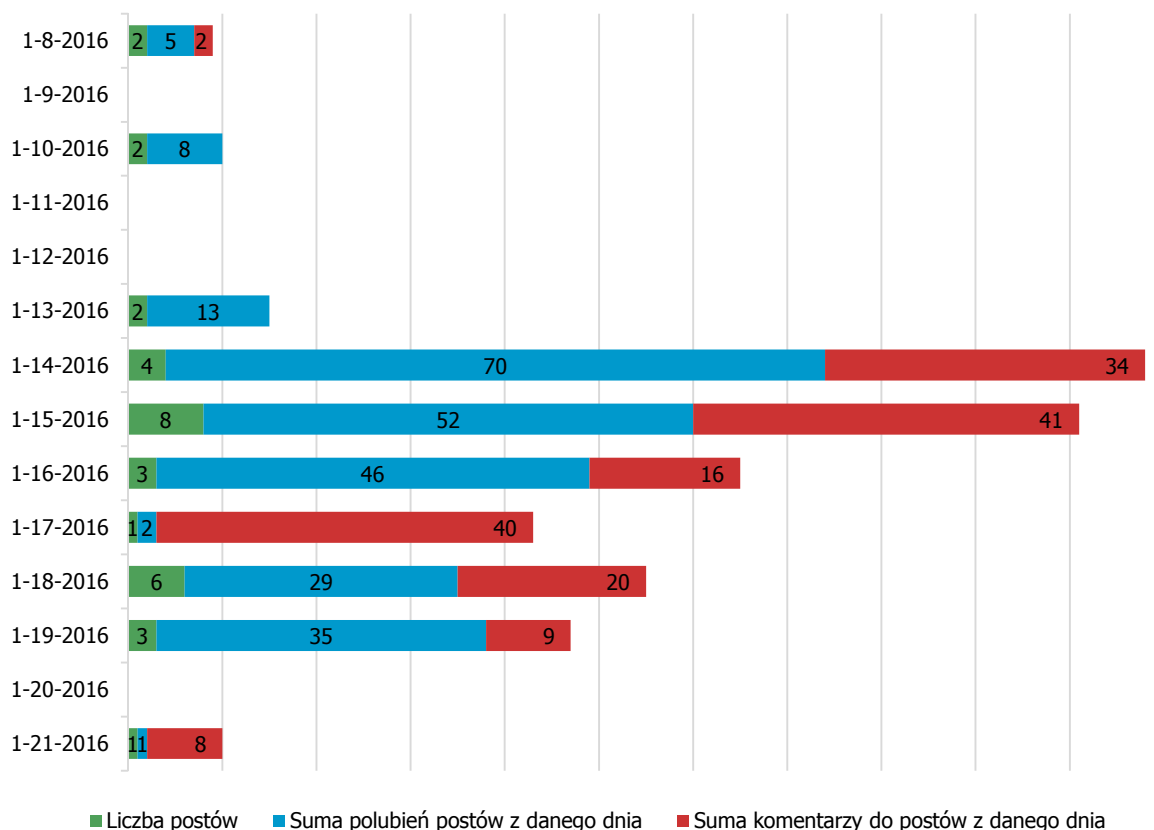
Dodatkowo maratony są nie tylko okazją do konsultacji z pracownikami poszczególnych wydziałów, ale także do poznania innych projektodawców i rozmowy z przedstawicielami zarządu dzielnicy. Często mieszkańcy spędzali na maratonach zdecydowanie więcej czasu niż tylko tyle, ile było potrzeba do zdobycia informacji. W kolejkach do stolików i w kularach toczyły się dyskusje, do których często wstępem była prośba o podpisanie się na liście poparcia pod projektem. Nie zaobserwowano w trakcie spotkań konfliktów lub trudności w komunikacji – dyskusje z urzędnikami i pomiędzy mieszkańcami przebiegały w miłej, ożywionej atmosferze.

Na tym etapie trudno jednoznacznie stwierdzić, w jakim stopniu dyżury i maratony były pomocne w zgłaszaniu projektów. Odpowiedzi na to pytanie będziemy szukać na kolejnych etapach badania.

Uwagi zgłaszane na Facebooku

Jednym z elementów analizy były wpisy pojawiające się w grupie otwartej Budżet Partycypacyjny w Warszawie na Facebooku, przy czym brany pod uwagę był tylko wycinek aktywności grupy - od 8 do 21 stycznia. W tym czasie w grupie opublikowano w sumie 32 posty, które polubiono 261 razy i 170 razy skomentowano.

Wykres 6. Aktywność grupy Budżet Partycypacyjny w Warszawie na Facebooku w okresie od 8 do 21 stycznia 2016.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z www.facebook.com/groups/budzetwaw.

Z powyższego wykresu wynika, że aktywność grupy wzrasta pod koniec okresu składania projektów – 15 stycznia 2016. Podczas zbierania danych posty zostały podzielone na grupy tematyczne:

- Część postów (11 na 32) dotyczyła zgłoszenia trudności lub były to uwagi do systemu elektronicznego zgłaszania wniosków.
- 7 postów można zaliczyć do informacji o bieżących wydarzeniach.
- 6 dotyczyło promocji projektów zgłaszanych przez poszczególne osoby.
- Opublikowano także 3 posty na temat realizacji projektów z poprzedniej edycji.
- 5 postów dotyczyło innych kwestii, których nie dało się jednoznacznie zakwalifikować do jednej kategorii.

Wśród uwag były poruszane następujące kwestie:

Tabela 8. Uwagi do poszczególnych zagadnień zgłaszane w grupie Budżet Partycypacyjny w Warszawie na Facebooku w okresie od 8 do 21 stycznia 2016.

Zagadnienie	Uwagi
ESOG	<ul style="list-style-type: none"> • Postulat wprowadzenia możliwości „klonowania” projektów za zgodą autora. • Postulat ujednoczenia pisowni nazw projektów dużymi lub małymi literami. • Wniosek o wprowadzenie dodatkowych funkcjonalności w forum internetowym dostępnych w systemie ESOG – zaznaczanie wszystkich komentarzy jako przeczytane, odsyłanie do listy projektów

Zagadnienie	Uwagi
	<p>dzielnicowych/z danego/danego typu obszaru ze strony projektu, wprowadzenie hiperłączy w komentarzach.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uzupełnienie widoku obszaru o informacje, jaka pula środków dostępna jest w obszarze, jaka jest maksymalna wartość projektu, czy są dopuszczane projekt na działkach niemiejskich. • Wprowadzenie współautorów do listy autorów projektu. • Wprowadzenie działu ogólnomiejskiego na forum. • Umożliwienie współautorom edycji projektów. • Zgłoszenie błędu podczas edytowania wniosków - znikające pola "Klasyfikacja projektu" i "Potencjalni odbiorcy projektu". • Trudności z załącznikami – niemożność ich dodania.
Zgłaszanie wniosków	<ul style="list-style-type: none"> • Trudności w uzyskaniu informacji potrzebnych do napisania projektu od urzędników. • Trudności w wycenie kosztów projektu.
Regulamin i organizacja budżetu partycypacyjnego	<ul style="list-style-type: none"> • Postulat ograniczenia liczby składanych projektów przez jednego projektodawcę. • Wątpliwości co do wartości składania wraz z projektem obowiązkowych list poparcia.
Inne uwagi	<ul style="list-style-type: none"> • Uwaga, że większość projektów wpływa na tydzień przed końcowym terminem. • Analiza jaki wpływ na strukturę projektów ma wydzielanie puli środków na projekty ogólnodzielnicowe. W dzielnicach, w których były takie środki, złożono więcej projektów ogólnodzielnicowych niż w poszczególnych obszarach.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z www.facebook.com/groups/budzetwaw.

Postem dotyczącym składania projektów, który zyskał najwięcej polubień i komentarzy było zdjęcie zamieszczone przez jednego z mieszkańców, wskazujące na niepełną informację udzieloną przez Delegaturę Biura Gospodarowania Nieruchomościami w Dzielnicy Bielany¹⁵. W komentarzach do postu znalazły się głosy oburzenia na taką sytuację, a także informacje o podobnych sytuacjach u innych mieszkańców zamierzających złożyć projekty.

Wstępne wnioski i rekomendacje

Bez informacji demograficznych na temat projektodawców nie można stwierdzić, czy zapewniono różnorodność mieszkańców Warszawy na tym etapie procesu budżetu partycypacyjnego. Ważną przesłanką świadczącą o tym, że się to udało jest zwiększenie liczby złożonych projektów w stosunku do poprzedniej edycji, jednak na ostateczny wniosek trzeba poczekać do zebrania informacji o projektodawcach.

Można też mówić o pewnym zróżnicowaniu dzielnicowym na tym etapie. Są dzielnice, w których nie organizowano maratonów albo dyżurów, ułatwiających w zamian kontakt telefoniczny z urzędnikami. Nie ma na razie danych mogących świadczyć o większej użyteczności lub skuteczności któregoś z działań. Na ten moment badania pozytywnie należy ocenić zarówno to, że niektóre dzielnice na dwa sposoby starają się konsultować projekty, ale też to, że niektóre rezygnują z maratonu, wybierając rozwiązania dostosowane do potrzeb i możliwości swojej dzielnicy.

¹⁵ Facebook, Grupa otwarta Budżet Partycypacyjny w Warszawie, post z dnia 14.01.2016

Rekomendacja dla CKS i zarządów dzielnic

Warto promować między dzielnicami dobre praktyki związane z konsultowaniem projektów. Tam, gdzie planowane są maratony warto podkreślać, że dla projektodawców zaletą maratonów jest zarówno możliwość uzyskania konkretnych informacji, jak i to, że można się poznać i wymienić informacjami z innymi projektodawcami, a także nawiązać bezpośredni, mniej formalny kontakt z urzędnikami.

Dyskusja nad projektami

Spotkania dyskusyjne trwały od 15 lutego do 6 marca br. Zasadniczym celem spotkań¹⁶ była prezentacja zgłoszonych projektów i umożliwienie dyskusji między projektodawcami, mieszkańcami, członkami zespołów oraz przedstawicielami urzędu dzielnicy i właściwych merytorycznych jednostek.

Po raz pierwszy w tym roku zastosowano zapis, iż niestawienie się projektodawcy lub jego przedstawiciela na spotkaniu dyskusyjnym, na które został zaproszony, oznacza automatyczne wycofanie projektu przez projektodawcę, czyli projekt nie podlega dalszej ocenie.

Nazwa spotkań (publiczne dyskusje mieszkańców) wskazuje, że kluczowym, a przynajmniej istotnym interesariuszem spotkań mieli być mieszkańcy, co *explicite* nie jest zapisane.

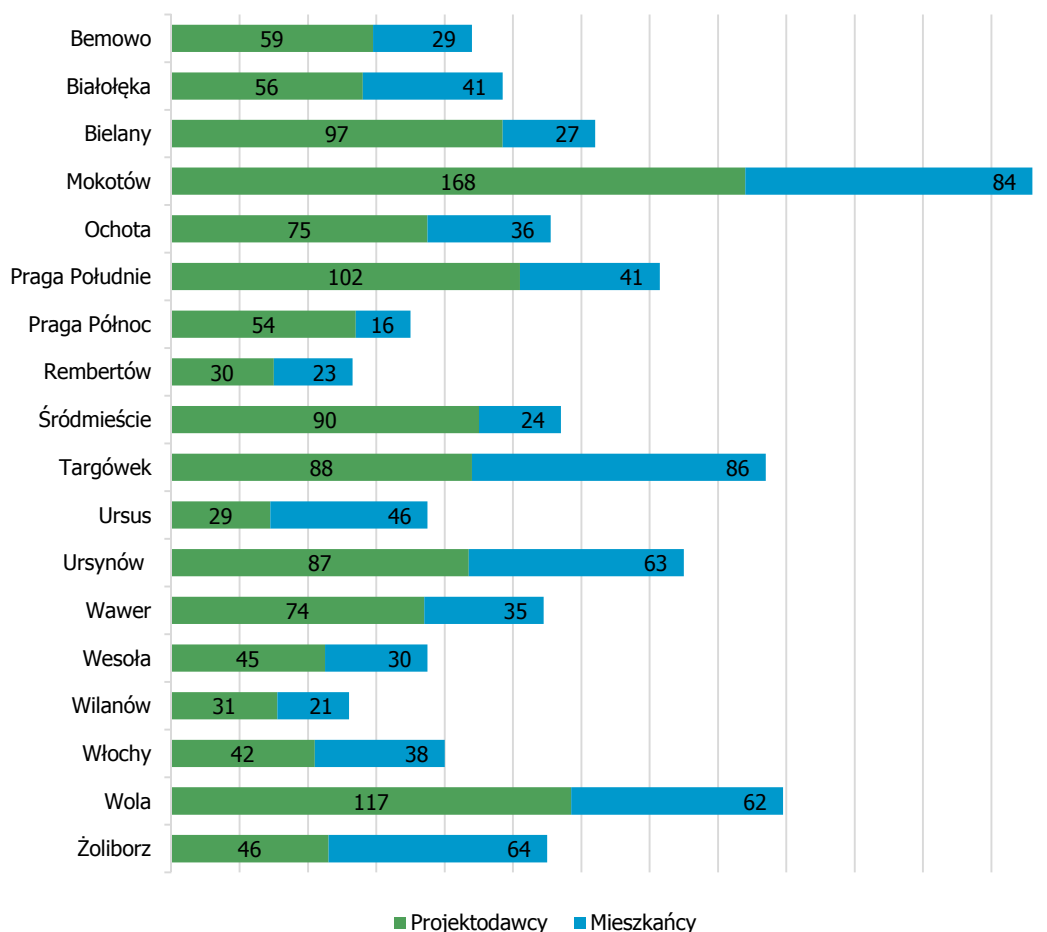
Uczestnicy spotkań

Zdecydowaną większość uczestników stanowili projektodawcy. Tak wynika z deklaracji moderatorów spotkań i prowadzonych obserwacji. Potwierdzają to również ankiety ze spotkań. Wszystkich ankiet zebrano 2056, z czego 1290 wypełnili projektodawcy, zaś 766 mieszkańcy. Szczegóły ich udziału w podziale na dzielnice przedstawia poniższy wykres.

---

¹⁶ Zgodnie z zapisami IV rozdziału regulaminu III edycji BP.

Wykres 7. Liczba ankiet ze spotkań dyskusyjnych w podziale na poszczególne dzielnice.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ankiet papierowych ze spotkań dyskusyjnych. Projektodawcy n=1290, mieszkańcy n=766.

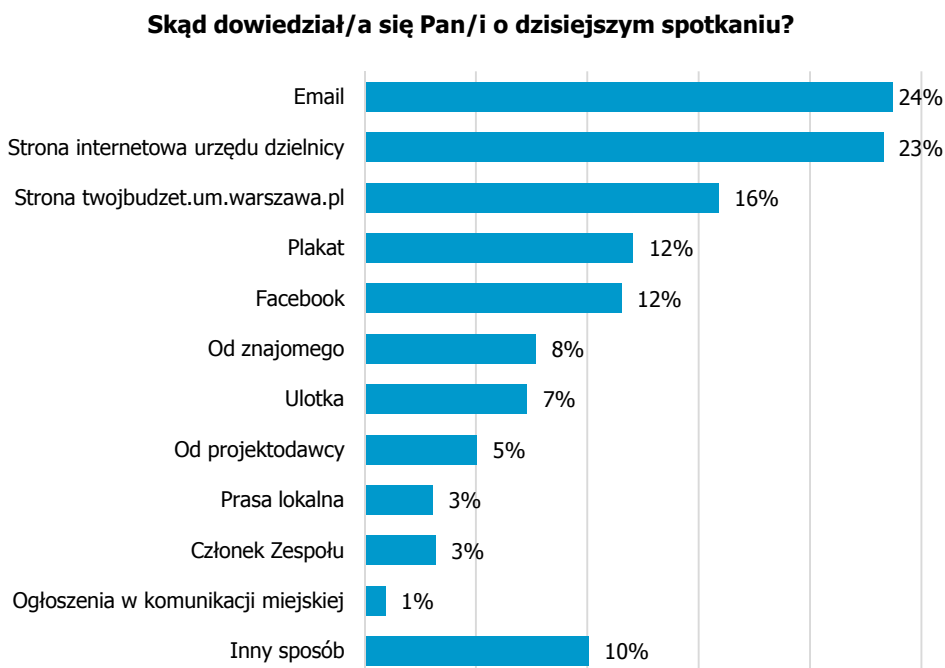
Z warsztatu z moderatorami podsumowującego prowadzone spotkania a także z wywiadów z przewodniczącymi zespołów wynika, że powyższe dane mogą nie do końca odzwierciedlać faktyczny udział mieszkańców – mogą być zawyżone. Z prowadzonych obserwacji również wiadomo, że mieszkańcy nie przybyli licznie na spotkania. Znacząca liczba ankiet mieszkańców (766) może wynikać z faktu, że zarówno przedstawiciele zespołów, jak i urzędnicy mieszkający w danej dzielnicy wypełniali ankietę dla mieszkańców. W przyszłości należy w ankiecie uwzględnić dodatkowe pytanie, np.: czy respondent jest związany z realizacją budżetu partycypacyjnego w dzielnicy.

Kontrowersje budziło rozdzielenie ankiet na te dla mieszkańców i dla projektodawców. Zdaniem osób odpowiedzialnych za ich przeprowadzenie, dla uczestników nie było to jasne, która ankietę jest dla kogo, co może wynikać również z niejasnego ich oznaczenia (wyłącznie literami „M” i „P” a nie pełnymi wyrazami – mieszkańiec, projektodawca). W odpowiedziach otwartych widać też czasami dokładnie te same sformułowania w ankietach dla mieszkańców i dla projektodawców. Może to oznaczać, że zdarzały się sytuacje, że jedna osoba wypełniła dwie ankietę (jako projektodawca i mieszkańiec) lub projektodawcy wypełniali ankietę dla mieszkańców.

Informowanie o spotkaniach

Mieszkańcy dowiedzieli się o spotkaniach głównie z otrzymanych e-maili (24%) oraz ze stron internetowych dzielnic. Pozostałe źródła informacji prezentuje wykres.

Wykres 8. Źródła informacji na temat spotkań dyskusyjnych wśród mieszkańców.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ankiet papierowych ze spotkań dyskusyjnych. Mieszkańcy, n=755, można było wskazać kilka odpowiedzi.

W otwartych odpowiedziach w ankietach uczestnicy wyrażali się pozytywnie o promocji spotkań. Najlepiej oceniana jak dotąd jest informacja w metrze i tramwajach. Z wywiadów można wnioskować, że pozainternetowe formy informowania o spotkaniach to głównie plakaty, ale zdaniem rozmówców one w większym stopniu są widoczne w centrum miasta oraz np. w urzędach. Jednak w szkołach, przedszkolach, na klatkach czy sklepach ich nie ma albo są sporadycznie (na powyższym wykresie 12% wskazań). Pojawiły się też sugestie, by miejsca w których będą odbywały się spotkania, były oznaczane już wcześniej, a nie tuż przed spotkaniem, dzięki czemu mieszkańcy mogliby je wcześniej zauważyć, np. spacerując w dzielnicy.

Zdaniem rozmówców nieduża liczba mieszkańców na spotkaniach mogła wynikać ze zbyt małej liczby plakatów i ulotek w kluczowych miejscach miasta. Warto podkreślić, że CKS przekazuje taką liczbę plakatów i ulotek, na jakie zapotrzebowanie zgłosi dzielnica. Zatem rozpropagowanie spotkań, nie tylko w Internecie, ale też w przestrzeni dzielnicy, leży po stronie koordynatorów i zespołów.

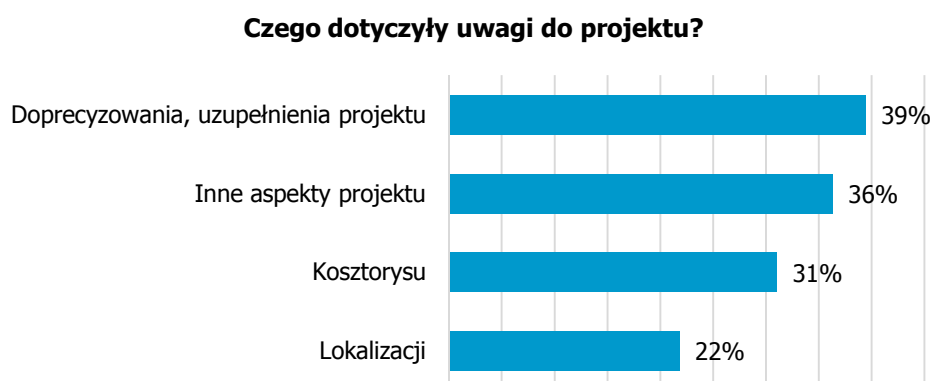
Tematyka promocji BP będzie jeszcze przedmiotem badania i zagadnienia promocji każdego z etapów będą pogłębiane.

Cel spotkań

Spotkania dyskusyjne miały służyć przede wszystkim skonsultowaniu projektów z różnymi grupami, w tym z mieszkańcami. Można zadać w związku z tym dwa pytania: czy udało się projektodawcom skonsultować projekty oraz czy w tej konsultacji brały udział wymienione w regulaminie grupy (projektodawcy, mieszkańcy, przedstawiciele zespołów).

Zapytaliśmy projektodawców, czy otrzymali informacje zwrotne na temat prezentowanych projektów. Większość (80%) odpowiedziała na pytanie twierdząco. Wśród uwag, które otrzymali projektodawcy, najczęstsze (39%) były te dotyczące doprecyzowania czy uzupełnienia projektu. Druga najliczniejsza grupa (36%) to różnego rodzaju inne uwagi do prezentowanych projektów. Szczegóły przedstawia wykres:

Wykres 9. Typy uwag do projektów zgłaszanych podczas spotkań dyskusyjnych według projektodawców.

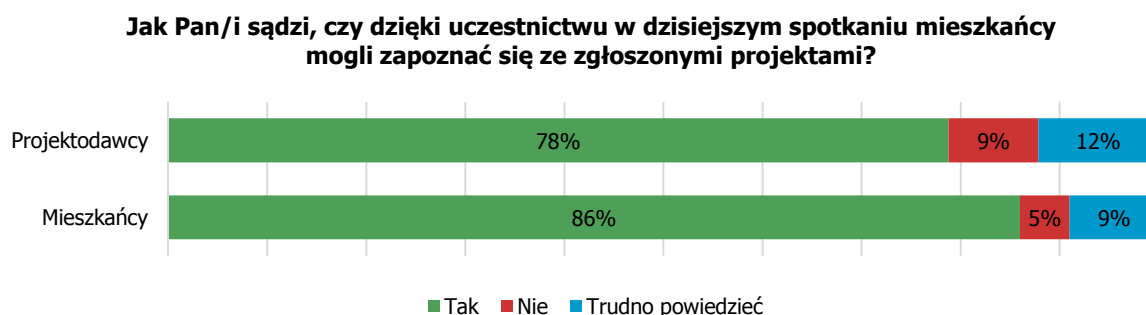

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ankiet papierowych ze spotkań dyskusyjnych. Projektodawcy, n=964.

Zarówno przewodniczący zespołów, jak i moderatorzy zgodnie twierdzili, że ten etap spełnił swoje zadanie - projektodawcy mogli otrzymać do swoich projektów uwagi od urzędników, mieszkańców i innych projektodawców. Podczas spotkań projektodawcy mogli również poznać się wzajemnie. W przypadku, gdy projekty dotyczyły takich samych działań (lub terenu) mogli również wziąć pod uwagę połączenie sił i podjęcie wspólnej inicjatywy.

Poniższy wykres pokazuje odpowiedzi na pytanie, czy ten etap BP umożliwił mieszkańcom zapoznanie się z projektami. Zasadniczo odpowiedzi są pozytywne i nieznacznie przeważają pozytywne odpowiedzi samych mieszkańców.

Wykres 10. Ocena możliwości zapoznania się przez mieszkańców dzielnicy ze zgłoszonymi projektami na spotkaniach dyskusyjnych wśród projektodawców i mieszkańców.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ankiet papierowych ze spotkań dyskusyjnych. Projektodawcy n=1261, Mieszkańcy n=729.

Respondenci mogli dodać również komentarz do powyższego pytania. Najczęściej (61% projektodawców i 44% mieszkańców) podkreślano, że spotkania dały możliwość zapoznania się z projektami wszystkim grupom, ale nie szczególnie mieszkańcom: *Mogli się zapoznać, jeśli byliby zainteresowani. Frekwencja raczej znikoma* (mieszkaniec).

Mimo małej liczby mieszkańców na spotkaniach, warto zwrócić uwagę na komentarz jednej z osób: *przy większym zainteresowaniu i liczniejszej partycypacji formuła [spotkań dyskusyjnych – red.] się nie sprawdzi*. Jest to zasadna uwaga, zważywszy na komentarze dotyczące organizacji niektórych spotkań i braku przestrzeni na rozmowę podczas spotkań bez konieczności przeszkadzania w prezentacji innym.

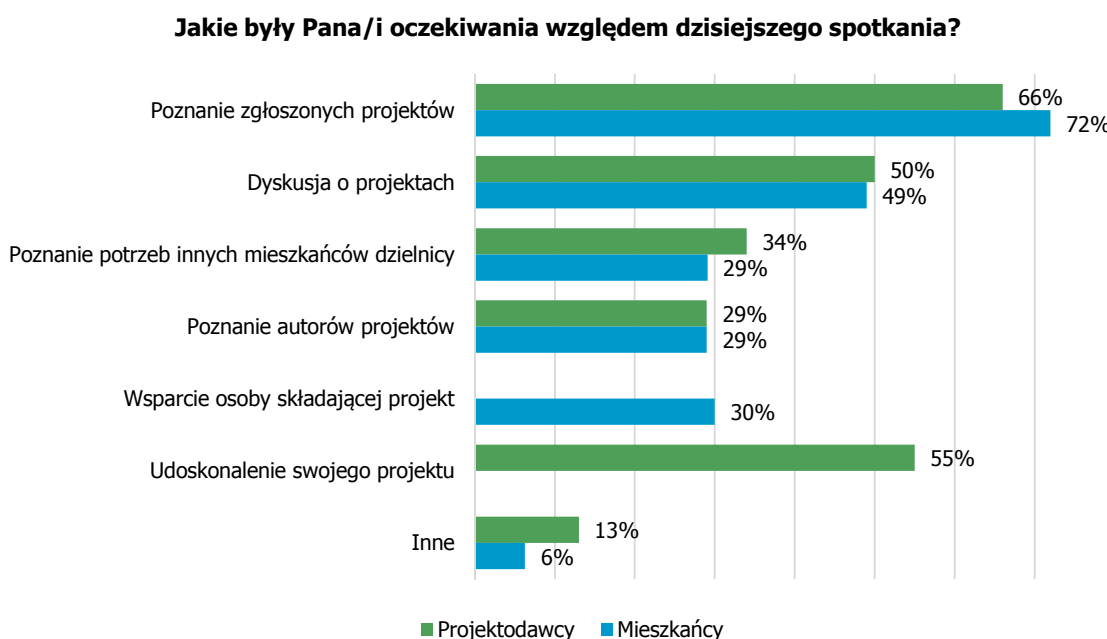
Prezentacje projektów, zadawane pytania i komentarze były użyteczne nie tylko dla tego projektodawcy, który prezentował dany projekt, ale także dla innych - słuchaczy. Mimo iż

projektodawcy korzystają zwykle z Internetu (gdzie choćby zgłaszają projekt¹⁷), to podczas obserwacji spotkań widać było, że nie znają projektów konkurencji. Oznacza to, że sam fakt korzystania z Internetu, gdzie można zobaczyć inne projekty i zgłaszane do niego uwagi, nie gwarantuje znajomości projektów wśród projektodawców. Spotkania miały być okazją do poznania i komentowania projektów szczególnie dla osób, które nie są aktywne w Internecie. Z odpowiedzi na pytanie: *Czy bierze Pan/i udział w dyskusjach o zgłoszonych projektach w Internecie* można wnioskować, że udało się ten cel osiągnąć – 57% odpowiedziało negatywnie – czyli nie bierze udziału w dyskusjach online (pozytywne odpowiedzi 43%). Dlatego też taka forma spotkań jest jak najbardziej potrzebna i skuteczna.

Na pytanie, czy projektodawca zamierza skorzystać z otrzymanych na spotkaniu uwag i zmieni projekt, twierdząco odpowiedziało 66% projektodawców, którzy takie uwagi otrzymali (negatywnie 34%). Ostateczną weryfikacją dokonanych zmian w wyniku otrzymanych sugestii umożliwi ankieta CAWI skierowana do projektodawców na kolejnym etapie badania.

Na poniższym wykresie widać rozkład odpowiedzi na pytanie skierowane do mieszkańców i projektodawców dotyczące oczekiwań, jakie mieli wobec spotkania. Cele, dla którego były one zorganizowane czyli *poznanie projektów* oraz *udoskonalenie swojego projektu* (w przypadku projektodawców), uzyskały największe odsetki odpowiedzi.

Wykres 11. Oczekiwania projektodawców i mieszkańców wobec spotkań dyskusyjnych.

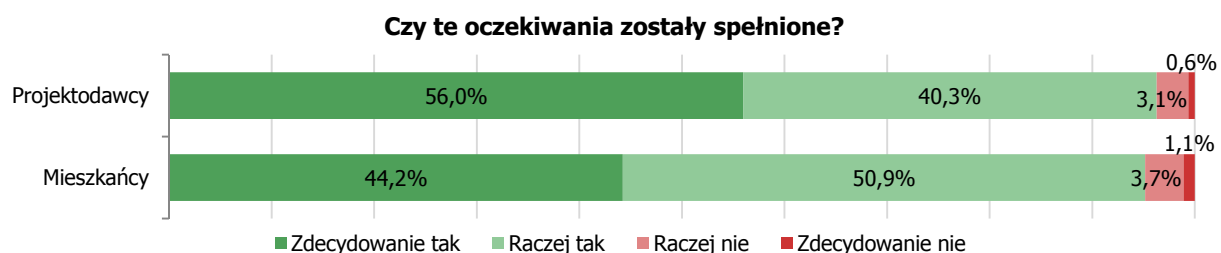

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ankiet papierowych ze spotkań dyskusyjnych. Projektodawcy n=1287, Mieszkańcy n=758.

Co więcej, w sumie 95% mieszkańców oraz 96% projektodawców stwierdziło, że te oczekiwania zostały spełnione (odpowiedzi *zdecydowanie tak* oraz *raczej tak*).

¹⁷ Z danych przekazanych przez CKS wynika, że zdecydowaną większość wniosków złożono elektronicznie – 2040, w porównaniu do 609 złożonych w formie papierowej.

Wykres 12. Ocena adekwatności spotkań dyskusyjnych do oczekiwań projektodawców i mieszkańców.

Źródło: 3. Opracowanie własne na podstawie danych z ankiet papierowych ze spotkań dyskusyjnych. Projektodawcy n=1260, Mieszkańcy n=766.

Podsumowując, spotkania umożliwiły realizację celu, jakim jest przekazanie informacji zwrotnej projektodawcom na temat ich projektów. W zdecydowanej większości odpowiedzieli na oczekiwania, które wobec nich mieli uczestnicy. Informacje zwrotne dla projektodawców powinny być udzielone przez mieszkańców, członków zespołów oraz urzędników, ale to założenie nie zostało zrealizowane w pełni. Z jednej strony mieszkańców było stosunkowo niewiele (na co głównie wskazywano w wywiadach i podczas warsztatu a także można było zauważyć podczas prowadzonych obserwacji). Z drugiej, organizatorzy spotkań dołożyli starań, by uczestnikami spotkań byli urzędnicy. Do ich udziału pojawiły się różne uwagi, które są opisane w kolejnym rozdziale. Trudno wnioskować o udziale członków zespołów, ponieważ nie można było ich zidentyfikować (na spotkaniach, na których prowadzono obserwacje). Z wywiadów z przewodniczącymi wynika jednak, że członkowie zespołów byli obecni podczas spotkań.

Ocena spotkań

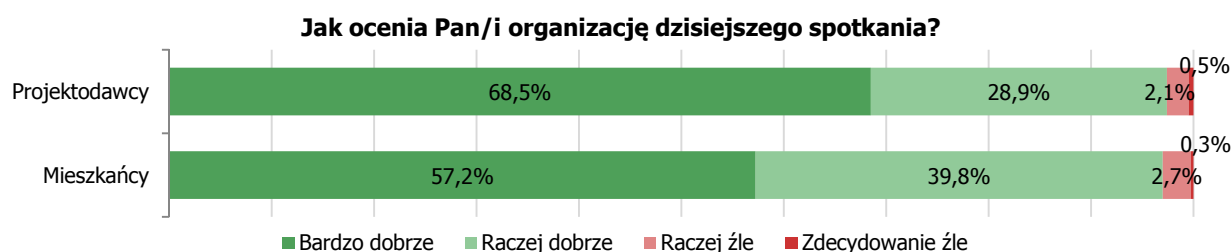
Moderatorzy otrzymali wytyczne dotyczące prowadzenia spotkania. Do kluczowych punktów należały:

- Prowadzenie spotkania przez dwie osoby (moderatora i sekretarza),
- Prezentacja projektów przez autorów (lub ich przedstawicieli zgodnie z zapisami regulaminu),
- Czas na dyskusje po każdym projekcie.

Czas na punkty 2 i 3 był różny i zależał od liczby omawianych projektów (co najmniej 2 minuty lub więcej).

Jak wskazano już wyżej, spotkania umożliwiły realizację założonego celu, czyli skomentowanie projektów. Spotkania dyskusyjne zostały oceniane w przeważającej części *bardzo dobrze* i *dobrze* zarówno przez projektodawców, mieszkańców, jak i moderatorów. Poniższy wykres pokazuje odpowiedzi dwóch grup.

Wykres 13. Ocena organizacji spotkań dyskusyjnych przez projektodawców i mieszkańców.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ankiet papierowych ze spotkań dyskusyjnych. Projektodawcy n=1242, Mieszkańcy n=732.

Podsumowanie oceny spotkań zostało przygotowane na podstawie uwag zgłaszanych podczas spotkania z moderatorami a także odpowiedzi udzielonych na pytanie otwarte w ankiecie: *Czy ma*

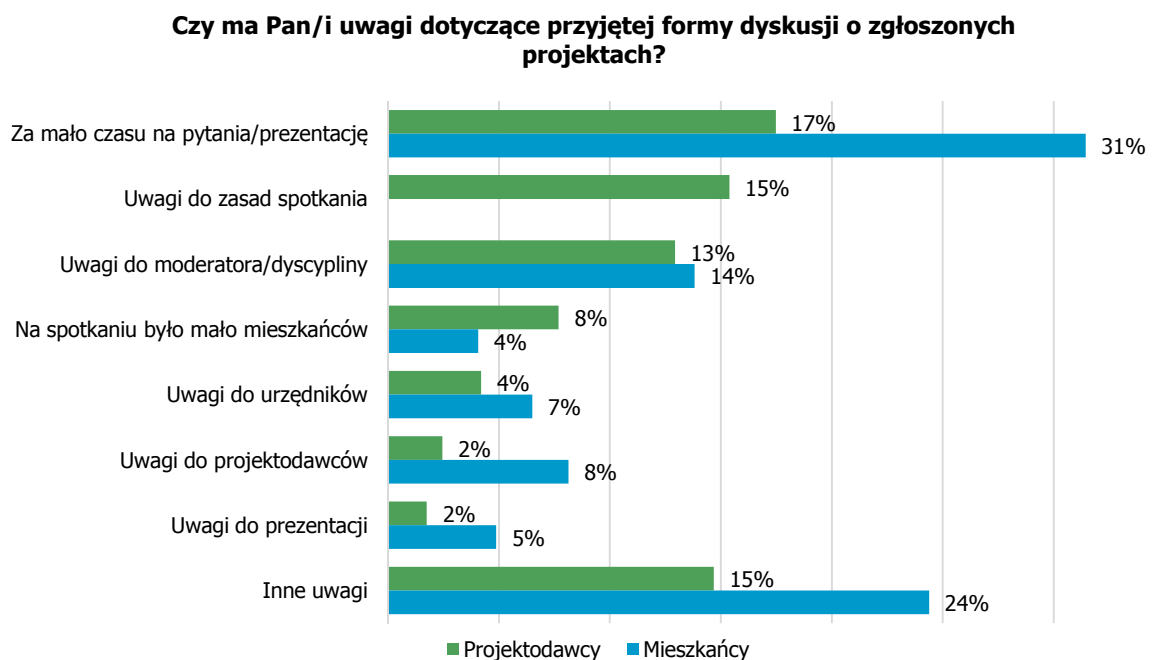
pan/i uwagi do przyjętej formy dyskusji (na które udzieliło odpowiedzi 286 projektodawców i 159 mieszkańców).

Najliczniejszymi odpowiedziami udzielonymi przez projektodawców (35%) były pozytywne informacje zwrotne.

Komentarze pozytywne od mieszkańców obejmowały 23% wszystkich zgłoszonych uwag. Te uwagi były głównie informacjami typu: *ok. czy: dobra forma dyskusji*. Pojedyncze rozwijały temat i wymieniano: dobrą moderację, sprawne zorganizowanie i przeprowadzenie spotkania, dyscyplinę dyskusji, czy potwierdzenie słuszności limitu czasowego dla prezentacji. Projektodawcy - poza najliczniejszymi uwagami typu *wszystko przebiegało sprawnie* - podkreślali, że dyskusja była przydatna i merytoryczna. Zwracano uwagę, że *widać rozwój całego przedsięwzięcia* i podkreślono, że obecna forma jest *lepsza niż zeszłoroczna*. Kilka osób doceniło przyjsie urzędników. Niektóre uwagi dotyczyły atmosfery, sympatycznego przebiegu: *Bardzo miło ☺, czy: Na poziomie. Kulturalna*.

Poza komentarzami pozytywnymi na temat spotkania pojawiły się również różnego rodzaju uwagi – niektóre po prostu zgłaszające pewne niedociągnięcia, inne bardziej emocjonalne w wyrazie, niekiedy negatywne. Wśród mieszkańców najliczniejsze były uwagi dotyczące zbyt małej ilości czasu na prezentację (31%).

Wykres 14. Typy uwag dotyczących przyjętej formy dyskusji o zgłoszonych projektach wpisywane przez projektodawców i mieszkańców.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ankiet papierowych ze spotkań dyskusyjnych. Projektodawcy n=286, Mieszkańcy n=159. Kategorie na podstawie odpowiedzi otwartych.

Ograniczony czas na prezentację. Zdecydowanie częściej wskazywali na to mieszkańcy (31% *versus* 17% projektodawców). Widać zatem, że czas przeznaczony na pytanie i konsultowanie nie był wystarczający, co potwierdzali na warsztacie również moderatorzy. Zwracano również uwagę, że czas na prezentację każdego projektu powinien być elastyczny, ponieważ założone minuty nie zawsze były wykorzystane (np. nikt nie zadawał pytań) a prowadzący nie dodawali tego czasu innym, tylko wcześniej kończono spotkanie. Czyli każdy miał tyle samo czasu, niezależnie od liczby pojawiających się pytań. Niewystarczający czas na prezentację i dyskusję o projekcie powodował, że dalsze rozmowy, dodatkowe pytania przenosiły się do kularów. Oczywiście to pozytywna sytuacja, bo

temu te spotkania miały służyć. Jednak w wielu przypadkach nie było na to przestrzeni, a niekiedy również czasu. Rozmawiające osoby przeszkadzały innym prezentującym, rozmawiający nie mieli gdzie pójść, bo często była dostępna jedna sala. Moderatorzy zwracali uwagę, że pozwalali zostać chwilę po spotkaniu, jednak widać było, że tego czasu brakuje, jest zaplanowany bardzo efektywnie, jednak już bez czasu na wolne dyskusje. Dlatego w przyszłości liczba prezentowanych projektów powinna być mniejsza niż obecnie zakładano, by zostawić czas na rozmowy.

Uwagi do zasad spotkania były udzielane wyłącznie przez projektodawców i dotyczyły między innymi możliwych nieobecności. Zasadniczo projektodawca musiał być obecny na prezentacji, jednak - gdy nie mógł pojawić się osobiście - mógł ustanowić przedstawiciela. Podejście do obecności projektodawców na spotkaniach było różne w poszczególnych dzielnicach: od bardzo restrykcyjnych z wpisywaniem numeru dowodu po wyłącznie słowne deklaracje, czy ustalanie na bieżąco przez telefon z projektodawcą, który nie przyszedł, czy osoba będąca na miejscu może przedstawić jego projekt. Minusem takiego ustalania *ad hoc* było to, że osoba, która podjęła się w ten sposób ratowania znajomego projektodawcy mniej wiedziała o prezentowanym projekcie.

Inne zgłaszane uwagi dotyczące zasad spotkań:

1. Uwaga w ankiecie, że *projekty jednej osoby mogły być ułożone po kolei* może świadczyć o tym, że niekiedy moderatorzy nie pozwalali zmieniać kolejności projektów do prezentacji i jedna osoba, mająca kilka projektów, nie mogła ich przedstawić jednego po drugim. To zależało od woli, decyzji moderatora spotkania czy podmiotu odpowiedzialnego za realizację spotkania. A na warsztacie zwracano uwagę, że prezentacja projektów jednej osoby od razu pozwala zaoszczędzić czas, dlatego warto ją w przyszłości umożliwić.
2. Pojawiały się również różnego rodzaju uwagi do prowadzenia spotkań wynikające z przyjętych zasad (lub ich braku). Jedną z takich uwag była: *Prośba o przedstawienie się zadających pytania, nie było wiadomo od kogo są pytania i uwagi, czy od mieszkańców, czy przedstawicieli urzędu miasta st. W-wy*. Warto podkreślić tę uwagę, bowiem podczas obserwacji zauważono na każdym spotkaniu brak oznaczeń osób – nie wiadomo było kto jest urzędnikiem, kto projektodawcą a kto mieszkańcem czy członkiem zespołu. Urzędnicy zwykle byli przedstawiani na początku, więc jeśli ktoś przyszedł później, to niestety nie wiedział już kto jest kim. Dobrą praktyką w tym zakresie było spotkanie w Śródmieściu, gdzie projektodawcy mieli naklejone na sobie, w widocznym miejscu, numery projektów (czasami kilku). Po pierwsze widać było, kto występuje jako projektodawca, a po drugie łatwiej w ten sposób zapamiętać numer wybranego projektu, któremu „się kibicuje”. Warto promować takie rozwiązanie w przyszłości.
3. W zasadach były też uwagi zgłaszane przez moderatorów i przewodniczących zespołów: podział spotkań powinien przebiegać według tematów, a nie terytorium.
  - Argumentem za takim rozwiązaniem jest to, że podczas spotkań projektodawcy mogą zobaczyć, że są projekty, które dotyczą tego samego obszaru lub zagadnienia. Takie spotkania służą wówczas konsolidacji, mogą zachęcić do złożenia wspólnego projektu i o większym zasięgu. Moderatorzy zwracali uwagę, że były sytuacje, gdy już na spotkaniu projektodawcy dochodzili do porozumienia i wspólnie przedstawiali projekty.
  - Na spotkania tematyczne łatwiej zaprosić urzędników zajmujących się danym tematem. Są one wówczas bardziej efektywne, urzędnicy nie muszą chodzić na kilka spotkań, tylko jedno czy dwa.
4. W kilku komentarzach pojawiał się argument podnoszony również przez moderatorów, że

takie spotkania powinny odbywać się po weryfikacji projektów. Jak napisał jeden z uczestników: *najpierw weryfikacja, później dyskusja. Szanujmy swój czas. W raporcie z ewaluacji budżetu partycypacyjnego z roku 2016¹⁸ zwracano uwagę, że zastosowany w II edycji etap weryfikacji wstępnej był negatywnie oceniany i wprowadzone rozwiązanie odpowiada właśnie na wyraźne wskazania ewaluacji II edycji.*

Podsumowując uwagi do zasad obowiązujących na spotkaniach warto zwrócić uwagę, że różne kwestie były zależne od przyjętego przez daną instytucję (lub dzielnicę) sposobu pracy. Do tego zaliczyć można:

- reżim czasowy,
- formę prezentacji (schemat),
- konieczność lub brak przysyłania wcześniej prezentacji oraz moment przysyłania tej prezentacji,
- posiadanie lub nie list projektów i projektodawców (lub posiadanie jednej),
- możliwość lub brak zmiany kolejności prezentacji projektów względem zgłoszonej wcześniej listy,
  - możliwość lub brak zgłoszenia przedstawiciela zamiast projektodawcy w ostatniej chwili,
  - oznaczanie projektodawców (lub brak jakichkolwiek oznaczeń).

Biorąc pod uwagę wypowiedzi moderatorów i dane z ankiet wydaje się, że te zasady powinny być dokładnie określone. Wiele wytycznych było przekazywanych przez CKS, ale z nieznanymi przyczynami nie zawsze były stosowane (np. konieczność posiadania flipczartu, czy mikrofonu). **Uwagi do moderatora/dyscypliny.** W większości dotyczyły one bardzo restrykcyjnego pilnowania czasu. Podczas obserwacji miały miejsce sytuacje, gdy moderator przerywał mówiącemu w pół słowa, nie dawał dokończyć zdania, bo czas na prezentację się skończył. Uczestnicy negatywnie reagowali na takie sytuacje. Z drugiej strony wymóg trzymania się czasu działał na większość uczestników. Dlatego zapewne reżim czasowy jest konieczny, jednak warto zwracać uwagę na formę prowadzenia i odbierania głosu, gdy czas się kończy.

Uwagi do urzędników. Te komentarze dotyczyły głównie uwag zgłaszanych przez urzędników czy formy tych uwag. Doceniano fakt, że byli obecni, ale sposób udzielania informacji zwrotnej często nie był odpowiedni. Jak napisała jedna z osób: *dobrze, że na spotkaniu byli urzędnicy, żeby zwrócić uwagę na różne kwestie formalne związane z projektami, ale było to często czynione w sposób niemily i demotywujący projektodawców.* Podczas warsztatów jeden z moderatorów zwracał uwagę, że przygotował na nie wcześniej urzędników - mówił jaki jest cel, podkreślał wagę przekazywania pozytywnej i budującej informacji zwrotnej. Oczywiście byli też urzędnicy, którzy wspierająco odpowiadali, zwracali uwagę na niuanse, co projektodawcy bardzo doceniali (np. podczas spotkania na Pradze-Północ). Problemem było też to, że urzędnicy nie zawsze byli obecni na całym spotkaniu. Taka sytuacja miała miejsce w trakcie obserwacji spotkania w Śródmieściu, podczas którego urzędnik przyszedł przygotowany na konkretny projekt i zaraz potem wyszedł. Gdy ktoś inny chciał zadać mu pytanie – już go nie było.

Kwestie organizacyjne. Podczas badania zgłaszano spostrzeżenia dotyczące kwestii organizacji spotkań, czy zaplecza technicznego, które utrudniało ich przebieg. Na pytanie „Jak ocenia Pan/i

---

¹⁸ Ewaluacja budżetu partycypacyjnego w m.st. Warszawie na rok 2016. Raport końcowy SACADA Pracownia Badawczo-Projektowa, Kraków, wrzesień 2015, str. 86

http://twojbudzet.um.warszawa.pl/sites/twojbudzet.um.warszawa.pl/files/raport_koncowy_last.pdf [24.03.2015]

organizację dzisiejszego spotkania?” 53 wpisów projektodawców i 22 mieszkańców dotyczyło kwestii organizacyjnych¹⁹. Dotyczyły one różnych zagadnień, w tym:

Tabela 9. Zestawienie uwag wpisanych w pytaniu „Jak ocenia Pan(i) organizację dzisiejszego spotkania?”.

Kategoria uwag	Omówienie zgłaszanych uwag
Pomieszczenia	Uczestnicy zwracali uwagę, że sala, w której odbywało się spotkanie była nieodpowiednia (za mała) lub całe miejsce nie było najlepsze (korytarz w szkole, czy kawiarnia, której było głośno). Zgłaszano nieodpowiednią akustykę, pogłos i brak słyszalności prowadzących.
Sprzęt	Te uwagi dotyczyły najczęściej braku mikrofonu, ale również komputera. Zgłaszano uwagi dotyczące nagłośnienia, co być może dotyczyło samego mikrofonu, ale mogło również zgłaszanej w powyższych uwagach akustyki.
Catering	Te uwagi dotyczyły głównie braku napojów dla uczestników, ale niektórzy mieli też oczekiwanie zapewnienia jedzenia, ponieważ spotkania trwały długo.
Prezentacja	Nieodpowiednie warunki dla prezentacji, słaba widoczność. W jednym przypadku zwrócono uwagę, że w ogóle nie było prezentacji.
Oznaczenia miejsca	Kilka pojedynczych uwag mówiło o nieodpowiednim oznaczeniu miejsca spotkania przez co trudno było na nie dotrzeć.
Inne uwagi organizacyjne	Brak wcześniejszej promocji (informacji na stronie internetowej dzielnicy), brak wieszaków na pałta.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie odpowiedzi otwartych w ankietach papierowych ze spotkań dyskusyjnych.

Obecność projektodawcy na spotkaniu – za i przeciw

To temat budzący spore emocje, choć wydaje się, że niedużej grupy osób. W poniższej tabeli zebrano argumenty „za” i „przeciw”, zgłaszane przez uczestników spotkań, komentatorów grupy na Facebooku oraz moderatorów na warsztacie podsumowującym

Tabela 10. Zestawienie argumentów za i przeciw obowiązkowej obecności projektodawców na spotkaniach dyskusyjnych.

Argumenty za wymogiem obecności projektodawcy	Argumenty przeciwko wymogowi obecności projektodawcy (lub modyfikujące zasady prezentacji)
+ Umożliwienie zadania pytań projektodawcy, spotkania z innymi projektodawcami i mieszkańcami. Możliwość doskonalenia projektu lub połączenia z innym, podobnym projektem.	- Jeśli na spotkanie przychodzi przedstawiciel projektodawcy – zdarza się, że nie ma wiedzy na temat projektu i cel konsultacyjny spotkania nie jest spełniony. Służy to wówczas jedynie formalnemu „odhaczeniu” obecności przedstawiciela projektodawcy.

¹⁹ Odpowiedzi otwartej na to pytanie udzieliło w sumie 223 projektodawców i 90 mieszkańców, z czego 53 projektodawców i 22 mieszkańców wskazało uwagi do kwestii organizacyjnych.

Argumenty za wymogiem obecności projektodawcy	Argumenty przeciwko wymogowi obecności projektodawcy (lub modyfikujące zasady prezentacji)
<p>+ W przypadku nieobecności projektodawca może wskazać swojego przedstawiciela (jest to możliwe formalnie). Dla osób składających projekt lub dwa w jednym obszarze przyjscie na spotkanie jest mniejszym problemem. Obecność na spotkaniu staje się problemem zgłaszanym przez osoby składające więcej projektów.</p>	<p>- Terminy spotkań są podawane dość późno w przypadku, gdy ktoś musi zapewnić kilka osób jako swoich przedstawicieli. Dlatego projektodawcy czasami nie są w stanie zapewnić na czas zastępstwa. Gdy zapewniają osoby w ostatnim momencie, może zdarzyć się sytuacja opisana w punkcie powyżej.</p>
<p>+ Obowiązkowa obecność projektodawcy na spotkaniu ułatwia innym projektodawcom komentowanie innych projektów i daje im szansę na rozmowę w kularach po zakończeniu oficjalnego spotkania.</p>	<p>- Zdaniem projektodawców czas zapewniony na prezentacje i pytania nie daje <i>de facto</i> możliwości konsultacji, bowiem nie można - ich zdaniem - skonsultować projektu w 4 czy 5 minut, które są na to przeznaczone. Zasadniczo obecność projektodawcy powinna umożliwić rozmowy z mieszkańcem, czy innym projektodawcą także po zakończeniu prezentacji. W sytuacji, gdy ktoś „wpada” wyłącznie na prezentację swojego projektu, a potem biegnie dalej, cel ten nie zostaje spełniony.</p>
<p>+ Mimo wszystko nawet jeśli osoby przychodzą na chwilę, lub gdy zapewniają przedstawiciela, który niewiele wie na temat projektu, to sytuacja ta ma wartość dodaną z punktu widzenia projektodawcy i mieszkańca. Uczestnicy spotkania mogą poznać projekt i posłuchać tego, co przygotował projektodawca lub jego przedstawiciel. Po drugie, przedstawiciel może zebrać pytania i uwagi, by potem przekazać je projektodawcy. W przypadku braku prezentacji projektu nie ma takiej możliwości.</p>	<p>- Szytywne trzymanie się kolejności prezentacji przez moderatorów uniemożliwia projektodawcom składającym kilka projektów zaprezentowanie ich na kilku spotkaniach tego samego dnia (ze względu na trudność w pogodzeniu kalendarzy spotkań). Zdaniem moderatorów ma to przeciwdziałać „wpadaniu” projektodawców wyłącznie na prezentacje ich projektu.</p>
<p>+ Brak wymogu obecności w zeszłym roku powodował, że przychodzili mieszkańcy zainteresowani projektem i nie mieli z kim porozmawiać, ponieważ projektodawców nie było. Miało to negatywne skutki i poczucie braku szacunku do mieszkańców, dla których projekt był tworzony.</p>	<p>- Projektodawcy przychodzą tylko na swoją prezentację, także dlatego, że w inny sposób nie mogą pogodzić terminów prezentacji różnych projektów. Ponadto w przypadku osób, które złożyły takie same projekty w kilku obszarach dzielnicy obecność na kilku dwu lub trzygodzinnych spotkaniach jest dużym obciążeniem.</p>
<p>+ W ankietach ze spotkań zarówno mieszkańcy, jak i projektodawcy pozytywnie je ocenili, niemal wszyscy stwierdzili, że ich oczekiwania wobec spotkań zostały spełnione.</p>	

Źródło: Opracowanie własne.

Ze względu na pozytywne oceny w ankietach i mimo uwag wskazanych wyżej wynika, że obecnie spotkania te spełniają swoje cele konsultacyjno-poznawcze. Przyczyniają się też do doskonalenia projektów.

Opisane wyżej aspekty będą jeszcze pogłębiane w dalszej części badania. Z pewnością warto zweryfikować, jak dużego odsetka osób dotyczy opisany wyżej problem konieczności występowania na kilku spotkaniach. Należy jednak dołożyć starań, by zminimalizować argumenty przeciw obecności projektodawców. Być może podczas warsztatu z koordynatorami należałoby zastanowić się nad możliwymi rozwiązaniami.

Wstępne wnioski i rekomendacje

Spotkania dyskusyjne były realizowane we wszystkich dzielnicach. Obecni na nich byli zarówno projektodawcy jak i mieszkańcy, z tym że zdaniem moderatorów i z obserwacji wynika, że mieszkańców było niewielu, czego nie potwierdzają dane z ankiet (z nich wynika, że mieszkańcy stawili się dość licznie).

Rekomendacje dla CKS

Przyczyną tego stanu rzeczy mogą być niejasne oznaczenia ankiet („M” i „P”), a także zgłaszane przez moderatorów niejasne wytyczne co do tego, czy ankiety mogą być wypełniane przez pracowników urzędu dzielnicy i członków zespołów obecnych na spotkaniach. Dlatego w kolejnych edycjach sugerujemy przygotowanie jednej ankiety dla uczestników spotkań i jasne określenie w wytycznych dla moderatorów, kto powinien wypełnić ankietę a także uzupełnienie ankiety o odpowiednie pytanie metryczkowe.

Informowanie o etapie spotkań dyskusyjnych zostało pozytywnie ocenione, ale głównie w odniesieniu do poziomu promocji szczebla ogólnomiejskiego. Zgłaszano uwagi do informowania mieszkańców na poziomie dzielnic. W nieodpowiedniej promocji upatrywano powodów niskiej frekwencji mieszkańców na spotkaniach.

Należałoby poddać refleksji, w jakich miejscach w dzielnicach powinny wisieć jeszcze plakaty. Pod rozważę należałoby wziąć np. administracje domów, miejsca na plakaty w parafiach. Warto również zebrać dobre praktyki i doświadczenia każdej z dzielnic w tym zakresie. Tematyka promocji BP będzie jeszcze przedmiotem badania.

Spotkania spełniły swój cel w postaci możliwości skonsultowania projektów, doceniono obecność urzędników. Chociaż zwracano uwagę, że dyskusje były okazją do spotkania głównie w gronie projektodawców, bo mieszkańców, którzy przyszli na spotkanie a nie byli projektodawcami ani przedstawicielami zespołów czy urzędników, było niewielu. Projektodawcy w większości (66%) deklarowali, że uwzględnią zgłoszone uwagi. Weryfikacja tego będzie miała miejsce w dalszej części badania.

Spotkania spełniły oczekiwania uczestników. Osoby, które odpowiedziały negatywnie zwracały uwagę na małą liczbę mieszkańców, brak realnej dyskusji lub na uwagi urzędników, które nie były w żaden sposób pomocne, a jedynie wyrażały prywatne opinie osób na temat projektu.

Uczestnicy zgłaszali również negatywne uwagi do organizacji spotkań - pomieszczeń, w których one się odbywały, czy braku oznaczenia uczestników a także faktu, że niekiedy urzędnicy przychodzili na chwilę i zaraz wychodzili.

Podział spotkań według terenu lub numeru wniosku jest mniej użyteczny dla uczestników niż podział tematyczny. W podziale tematycznym łatwiej skupić projektodawców, których interesuje to samo zagadnienie, przez co uczestnicy są zainteresowani i biorą czynny udział w spotkaniu. Co więcej, wówczas łatwiej przyjąć urzędnikom konkretnego wydziału na całe spotkanie poświęcone tematowi, za który odpowiada, niż chodzić na kilka takich spotkań.

W kolejnej edycji spotkania dyskusyjne – o ile będzie to możliwe - należy organizować w podziale na tematy, a nie obszary terytorialne.

Komentowano zasady dotyczące spotkań – wymóg obecności zgłaszanej przez projektodawców i trudności z tym związane w przypadku prezentowania kilku projektów w tym samym czasie. Budziło to negatywne emocje, ale wydaje się, że jedynie wśród projektodawców, którzy mieli więcej niż jeden projekt. Kolejność prezentowania była różna na spotkaniach, przez co niektórzy nie mieli możliwości dostosowania godziny swojego wystąpienia do kilku spotkań.

Jeśli od projektodawców wymagana jest obecność na prezentacji projektu (którą należy utrzymać), to należy uelastyczyć kolejność prezentacji na spotkaniach. Będzie to związane z koniecznością wcześniejszego ustalenia, kto i jakie ma możliwości przyjścia na daną prezentację, lub prowadzenia jej w sposób elastyczny (co już w wielu przypadkach miało miejsce) i dostosowanie prowadzenia do bieżącej sytuacji, pamiętając jednak, że wszystkie projekty muszą być zaprezentowane. Jednocześnie warto informować projektodawców o korzyściach płynących z obecności na całym spotkaniu – możliwości łączenia projektów i inspirowania się uwagami kierowanymi do innych projektodawców.

Uczestnicy spotkań zwracali uwagę, że za mało było czasu na realną dyskusję, choćby po ogólnej prezentacji. Niektóre lokale, w których prowadzone były spotkania, nie dawały w ogóle możliwości porozmawiania w kularach, przez co przeszkadzano prezentującym projekty.

Spotkania, by spełniać swoją funkcję konsultacyjną, nie powinny w maksymalny sposób wykorzystywać całego czasu na prezentacje.

Miejsca, w których realizowane są spotkania dyskusyjne powinny gwarantować miejsce na tę dyskusję w kularach (oddzielnej sali, korytarzu). Jeśli nie ma takiej możliwości tym bardziej czas na prezentację powinien być dłuższy lub mniej projektów (lub uwzględnić mniej projektów w czasie jednego spotkania).

Prowadzenie spotkań (moderacja) w większości było oceniane pozytywnie. Jednak jak pokazały obserwacje i warsztat z moderatorami niektóre kwestie (wymienione niżej) powinny zostać doprecyzowane i być wspólne dla każdego ze spotkań (także jeśli są prowadzone przez różne firmy).

W kolejnej edycji należy doprecyzować temat reżimu czasowego, schematu prezentacji i jej przesyłania wcześniej, list projektów i projektodawców, doprecyzowania sposobu zgłaszania reprezentanta projektodawcy w przypadku jego nieobecności, czy oznaczanie projektodawców i urzędników.

Załączniki

Zestawienie informacji na temat pracy dzielnicowych zespołów ds. budżetu partycypacyjnego na podstawie stron internetowych dzielnic

Dzielnica	Strona WWW	Sprawozdania	Skład zespołu	Regulamin	Uwagi do wyglądu i funkcjonalności strony informującej o budżecie partycypacyjnym w dzielnicy
1. Bemowo	http://www.bemowo.waw.pl/administracja/zarząd/dzielnicy/budżet/partycypacyjny/	<p>Protokoły z posiedzeń:</p> <p>18.11.2015 4.11.2015 23.10.2015 15.10.2015 8.10.2015</p> <p>Są informacje z kolejnych spotkań i zapisany jest tryb każdego z nich (co było omawiane, załączniki)</p> <p>Protokoły nie zawsze są w linku do informacji z konkretnego posiedzenia - czasem są podwieszane pod innymi datami</p>	<p>Informacja w uchwale NGO – 5 (nie ma nazwisk tylko nazwy stowarzyszeń)</p> <p>Mieszkańcy – 6</p> <p>Urząd – 5 (tylko nazwiska nie ma wydziałów)</p> <p>Rada dzielnicy: 1</p> <p>Rada seniorów – 1</p> <p><u>W sumie: 18</u></p>	<p>Nie widać</p>	<p>Układ strony – kolejne informacje na temat bieżących wydarzeń, ale pod linkami (brak podziału tematycznego).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skany plakatów. • Kolejne etapy i wydarzenia w oddzielnych linkach. • Informacje o dyżurach, spotkaniach zespołów, spotkań dyskusyjnych, dyżurów konsultacyjnych, maratonów. • Jest informacja ile zgłoszono projektów, ale nie ma ani listy tych projektów ani linku do strony, gdzie można o nich przeczytać.
2. Białołęka	http://www.bialoleka.waw.pl/strona-391-budżet-partycypacyjny.html	<p>Protokoły z posiedzeń:</p> <p>8.10.2015 14.10.2015 19.1.2016</p>	<p>Mieszkańcy -2</p> <p>NGO-3</p> <p>Radni – 3 (w tym jeden młodzieżowa rada dzielnicy)</p> <p>Urzędniczy – 5</p> <p><u>Suma: 13</u></p>	<p>Jest</p>	<p>Układ strony jak na Bemowie – kolejne podstrony zawierają bieżące informacje.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Linki do budżetów w innych miastach i strony ogólnomiejskiej • Link do Facebooka, kontakt do koordynatora. • Mniej informacji niż na innych stronach: opisane: zgłaszanie projektów, dyskusje, weryfikacja.

Dzielnica	Strona WWW	Sprawozdania	Skład zespołu	Regulamin	Uwagi do wyglądu i funkcjonalności strony informującej o budżecie partycypacyjnym w dzielnicy
3. Bielany	http://www.bielany.waw.pl/page/index.php?str=1654	Jest jeden protokół z 10.2015	Radni: 3 Samorząd Mieszkańców – 5 NGO – 5 Mieszkańcy: 6 Rada seniorów – 1 Urząd – 5 <u>W sumie 25</u>	Jest	Układ strony - poszczególne informacje na podstronach <ul style="list-style-type: none"> • Terminy spotkań dyskusyjnych wraz z miejscami i zasadami (celem spotkań), plus załączniki (plakat, terminy, listy projektów na poszczególnego spotkania) • Harmonogram na 2017 • Zasady – regulamin BP plus konsultacje w ramach BP • Link do zgłoszonych projektów • Zespół – tu protokoły i uchwała dotycząca powołania zespołu
4. Mokotów	http://www.mokotow.waw.pl/stro na-792- budzet par tycypacyjny 2016.html	Protokoły z posiedzeń: 6.10.2015 21.10.2015 4.11.2015	Informacja w uchwale Urzędnicy – 5 (nazwiska bez wydziałów) Radni – 3 Rady osiedla – 3 Mieszkańcy – 6 NGO (nazwiska bez nazw) - 5 <u>W sumie: 21</u>	Nie widać Jest miasta warszawy, nie ma dzielnicowego	Układ strony - wszystko o bieżącym BP na jednej stronie <ul style="list-style-type: none"> • Link do przeglądania złożonych projektów • Bieżąca informacja o aktualnym etapie • Podział na obszary dzielnicy • Informator o BP dzielnicy • Link do Facebooka • Baza wiedzy (zarządzenia i uchwały)
5. Ochota	http://urza dochota.waw.pl/page/665,budzet - partycypacyjny-2016.html	Protokoły z posiedzeń: 7.10.2015 21.10.2015 6.11.2015 28.01.2015	Mieszkańcy: 6 NGO – 5 (nazwy i nazwiska) Urzędnicy – 5 Radni – 5 Młodzież – 1 Seniorzy - 1 <u>W sumie: 23</u>	Nie widać Jest link do zarządzenia i uchwały Rady Miasta	Układ: trzy podstrony edycja obecna i archiwalne. Na obecnej podstronie informacje podzielone tematycznie – pod kolejnymi podstronami. <ul style="list-style-type: none"> • Jest informacja, kto jest koordynatorem i kontakt, • W zakładce jest informacja dotycząca ogólnodostępności projektów • Informacje dotyczące priorytetów w każdym obszarze (inwestycyjnym, edukacji, kultury itd.) • Poradnik dla projektodawców: „Zanim zgłosisz projekt” • W protokole z 28.01.2015 określono ogólnodostępność

Dzielnica	Strona WWW	Sprawozdania	Skład zespołu	Regulamin	Uwagi do wyglądu i funkcjonalności strony informującej o budżecie partycypacyjnym w dzielnicy
6. Praga-Południe.	http://www.pragapld.waw.pl/bud%C5%BCet-partycypacyjny-w-dzielnicy-praga-po%C5%82udnie-m.st.-warszawy-w-2017-roku.html#start	<p>Protokoły z posiedzeń: 7.10. 2015 19.10. 2015 12.11.2015</p> <p>Nie ma sprawozdań, w tekście opisane są tematy, którymi się zajmowano w czasie poszczególnych spotkań.</p>	<p>Mieszkańcy – 6 NGO-4 Radni – 2 Rady osiedli – 5 Urzednicy – 5 <u>W sumie: 22</u></p>	<p>Nie widać</p>	<p>Układ strony – wszystko na jednej stronie, bez podziału na podstrony.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Na samym dole informacja i kontakt do koordynatora. • Jest informator dla projektodawców. • Linki do budżetów w innych miastach. • Terminy dyżurów, formularze wniosków do pobrania. • Linki do aktów prawnych i uchwał. • Telefony i nazwiska do osób z poszczególnych wydziałów w razie pytań, także do tych zajmujących się inwestycjami. • Ogólne określenie ogólnodostępności .
7. Praga-Północ.	http://www.praga-pn.waw.pl/page/355,budzet-partycypacyjny.html	<p>Jest załączony jeden protokół z 30.11.2015</p>	<p>NGO-5 Mieszkańcy-4 Radni - 4 Urzednicy:5 Lista imienna bez wskazania, kogo reprezentuje <u>W sumie 16</u></p>	<p>Nie widać</p>	<p>Układ podstron – kolejne temat w oddzielnych podstronach</p> <p>Aktualności Zasady przeprowadzania Budżetu Partycypacyjnego Składanie projektów Zespół ds. Budżetu Partycypacyjnego w Dzielnicy Praga-Północ Inwestycje w Dzielnicy Praga-Północ Protokoły z zebrań Zespołu Podstawa prawna</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jest zrobiona lista zgłoszonych projektów, ale nie są podlinkowane. • Jest kontakt do koordynatora. • Wylistowane podstawy prawne, tylko jedna z linkiem • Jest informacja o planowanych inwestycjach

Dzielnica	Strona WWW	Sprawozdania	Skład zespołu	Regulamin	Uwagi do wyglądu i funkcjonalności strony informującej o budżecie partycypacyjnym w dzielnicy
8. Rembertów	http://www.rembertow.waw.pl/strona-2325-rok-2017.html	<p>Protokoły z posiedzeń:</p> <p>6.10.2015</p> <p>21.10.2015</p> <p>28.01.2016</p> <p>Tematy spotkania opisane przy informacji o wydarzeniu.</p> <p>Sprawozdanie z 21.10 jest w innym miejscu niż informacja o zebraniu.</p>	<p>Urzędnicy – 5</p> <p>Radni – 2</p> <p>Rady osiedla – 3</p> <p>NGO-2</p> <p>Mieszkańcy – 4</p> <p><u>W sumie: 16</u></p>	Jest	<p>Układ strony – kolejne podawanie poszczególnych informacji, bez podziału i odnośników.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informacje są zamieszczane po kolei, zgodnie z kalendarzem, a nie w działce tematycznej, czyli spotkanie dyskusyjne zaraz potem informacja o spotkaniu zespołu, plakat z innego wydarzenia. • Ogólnomiejska prezentacja PPT, czym jest budżet • Terminy dyżurów konsultacyjnych • Formularze wniosków do pobrania, krótka informacja jak zgłaszać projekty, skany plakatów • Ostatni wiadomość to podział projektów na spotkanie dyskusyjne
9. Śródmieście	http://www.srodmiescie.warszawa.pl/partycypacja.html	<p>Protokoły z posiedzeń:</p> <p>5.10.2015</p> <p>13.10.2015</p> <p>5.11.2015</p> <p>1 grudnia 2015 r.</p> <p>29 stycznia 2016 r.</p> <p>15.03.2016 (planowane, nie było sprawozdania)</p>	<p>Informacje w Uchwale:</p> <p>Mieszkańcy – 5</p> <p>NGO – 4</p> <p>Urzędnicy – 5</p> <p>Radni – 3</p> <p>Przedstawiciele Rady Osiedli – 3</p> <p>Młodzieżowa Rada Dzielnicy – 1</p> <p><u>W sumie: 21</u></p>	Jest	<p>Układ kafelkowy. Są oddzielne podstrony do poprzednich edycji i do obecnej.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wyraźnie zaznaczone daty spotkań Zespołu i sprawozdania. Informacja co jest załącznikiem np.: protokół spotkania plus harmonogram spotkań dyskusyjnych • Link do zgłoszonych projektów • Akty prawne • Link do Facebooka • Terminy spotkań dyskusyjnych • Link do forum ogólnomiejskiego BP

Dzielnica	Strona WWW	Sprawozdania	Skład zespołu	Regulamin	Uwagi do wyglądu i funkcjonalności strony informującej o budżecie partycypacyjnym w dzielnicy
10. Targówek	http://urza.d.targowek.waw.pl/page/index.php?str=1514	Protokoły z posiedzeń: 6.10.2015 13.10. 2015 10.11. 2015 1.12. 2015 8.12.2015 2.02.2016	Prezydium – 3 Mieszkańcy - 6 Urzednicy - 5 NGO - 5 Radni – 4 Rady osiedla – 2 Młodzież – 1 Seniorzy – 1 <u>W sumie 27</u>	Nie widać	<p>Układ strony – wszystko po kolei, chronologicznie. Podstrony do poprzednich edycji i do składu zespołu. Reszta razem</p> <ul style="list-style-type: none"> • 6 podlinkowanych sprawozdań z pracy Zespołu z datami. • Bieżący etap opisany – co się dzieje teraz? • Szczegółowo opisane są spotkania dyskusyjne. • Terminy spotkań dyskusyjnych i miejsce (skan plakatu). • Informator dla mieszkańców Informacje o podziale środków na obszary, terminy dyżurów, wzory formularzy, link do strony ogólnomiejskiej. • Listy spotkań – projektów plus link do strony ze zgłoszonymi i opisanymi projektami i do ogólnomiejskiego forum plus podział projektów na obszary (w załączniku). • Kontakt do koordynatora na stronie, na której informacji nie są pogrupowane, znalezienie może sprawiać trudności.
11. Ursus	http://www.ursus.warszawa.pl/informator.php?dzial=budpart#tabs-2	Tylko jeden protokół z dnia 7.10.2015 (pierwsze spotkanie).	Nazwiska wymienione w załączniku do uchwały NGO – 2 Mieszkaniec – 5 Radni – 3 Urzednicy – 4 Koordynator -1 Seniorzy - 1 Młodzież - 1 <u>W sumie 17 osób</u>	Jest	<p>Układ strony – wszystko na jednej stronie, nie ma podziału tematycznego w bieżącej edycji. Podstrony są do poprzednich edycji i kontaktu.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisane spotkania z mieszkańcami dość szeroko. • Maratony – jako oddzielna notatka. • Spotkanie o priorytetach • Informacja o zgłaszaniu projektów wraz z linkami i formularzami. • Spotkanie zespołu (pierwsze) opisane bardzo szczegółowo. • Załączniki (głównie uchwały i zarządzenia, ale też regulamin) • Jest kontakt do koordynatora

Dzielnica	Strona WWW	Sprawozdania	Skład zespołu	Regulamin	Uwagi do wyglądu i funkcjonalności strony informującej o budżecie partycypacyjnym w dzielnicy
12. Ursynów	http://ursynow.pl/dla-mieszkanco-w/dialog-spoeczny/budzet-partycypacyjny/	Brak	Mieszkańcy – 5 NGO-5 Urzednicy – 5 Radni – 3 Rada dzielnicy – 1 Rady osiedli – 2 Młodzież – 1 <u>W sumie: 22</u>	Jest	<p>Układ strony – Podział na podstrony dla każdej edycji i podział na podstrony tematyczne w danej edycji.</p> <p>Na stronie o tej edycji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opisane zasady składania projektów wraz z załącznikami. • Link do Facebooka. • Terminy spotkań i link do strony zgłoszonych projektów (forum ogólnomiejskie) • Listy prezentowanych projektów przypisana do każdego ze spotkań • Podział dzielnicy na obszary wraz z kwotami • Kontakty do urzędników odpowiedzialnych na poszczególne obszary tematyczne • Informacja jakie działania infrastrukturalne są planowane w roku 2017 • Prezentacja ogólnomiejska PPT <p>Na kolejnych podstronach tej edycji:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informacja o zespole • Pliki do pobrania (wnioski, karty do głosowania) • Terminy dyżurów • Infolinia – (kontakty do urzędników) • Mapa własności gruntów • Miejscowe plany zagospodarowania • Przykłady zadań własnych dzielnicy • Informacja ile kosztuje miasto – przykłady

Dzielnica	Strona WWW	Sprawozdania	Skład zespołu	Regulamin	Uwagi do wyglądu i funkcjonalności strony informującej o budżecie partycypacyjnym w dzielnicy
13. Wawer	http://wawer.warszawa.pl/pl/strona/urzed-i-samorzad/budzet-partycypacyjny-2016#overlay-context=	Protokoły z posiedzeń: 7.10.2015 13.10.2015 9.11.2015 14.11.2015	Informacje w uchwale: Mieszkańców: 4 NGO: 4 Radni-1 Rady osiedla: 4 Urzednicy: 5 <u>W sumie: 18</u>	Jest	Układ strony - Wszystko na jednej stronie, bez podziału tematycznego (podstrony tylko dla kolejnych edycji). <ul style="list-style-type: none"> • Zeskanowane plakaty poszczególnych etapów • Link do Facebooka • Harmonogram spotkań dyskusyjnych • Limity do wykorzystania w poszczególnych obszarach • Informacje o maratonie • Formularze i wnioski na dole strony. • Kontakt do koordynatora. • Kontakt do urzędników odpowiedzialnych za poszczególne kwestie merytoryczne. • Uchwała wraz z podziałem, kwotami, regulaminem
14. Wesoła	http://www.wesola.waw.pl/nowa/index.php?option=com_content&view=article&id=2902&Itemid=71&db4ab7ace57c6a147cbe3089d975d28=6f170cbc3301014b95b379811cc89130	Protokoły z posiedzeń: 6.10.2015 21.10.2015 18.11.2015	Załączona uchwała: Mieszkańcy: 2 NGO-3 Urzednicy: 5 Rada Dzielnicy – 4 <u>W sumie 14</u>	Nie widać	Układ strony - Wszystko na jednej stronie, bez podziału tematycznego. Niektóre informacje są pod linkami. <ul style="list-style-type: none"> • Kalendarz spotkań dyskusyjnych i relacja z kolejnych spotkań dyskusyjnych wraz ze zdjęciami • Link do zgłoszonych projektów (ogólnomiejski) • Informator dla mieszkańców • Mapa podziału dzielnicy wraz ze środkami • Link do strony ogólnomiejskiej BP • Link do plakatu zapraszającego na spotkania rekrutacyjne

Dzielnica	Strona WWW	Sprawozdania	Skład zespołu	Regulamin	Uwagi do wyglądu i funkcjonalności strony informującej o budżecie partycypacyjnym w dzielnicy
15. Wilanów	http://www.wilanow.pl/index.php?option=com_content&view=article&layout=edit&id=2489	Daty spotkań zespołu wraz z krótką informacją, co ustalono 7.10.2015 21.10.2015 4.11.2015 Brak sprawozdań.	NGO- 1 Mieszkańcy – 6 Rada seniorów – 1 Radni – 3 Urzednicy – 5 <u>W sumie - 16</u>	Nie widać	Układ strony - wszystko na jednej stronie, wklejane „po kolei” <ul style="list-style-type: none"> • Informacja o spotkaniach dyskusyjnych (trzech) • Informacja o maratonie ogólnomiejskim • Informacja o spotkaniach o priorytetach – podane nazwiska i kontakty do osób odpowiedzialnych w dzielnicy za poszczególne tematy • Kontakt do koordynatora i informacja o dyżurach konsultacyjnych • Ogłoszenie dla wolontariuszy
16. Włochy	http://www.ud-wlochy.waw.pl/page/447,budzet-partycypacyjny.html	Protokoły z posiedzeń: 5.10.2015 15.10.2015 4.11.2015 (nie ma protokołu) 14.1.2016 (nie ma sprawozdania)	NGO – 4 Mieszkańcy – 6 Urzednicy – 5 Rada dzielnicy – 4 <u>W sumie 19</u>	Nie widać	Układ strony - podstrony edycji, na stronie obecnej wszystko na jednej stronie, po kolei <ul style="list-style-type: none"> • Informacja na czym polega obecny etap (weryfikacja) • Lista zgłoszonych projektów • Lista z datami spotkań dyskusyjnych i listami projektów (załączone pod linkiem) • Zaproszenie na maraton (skan plakatu) • Zaproszenie na spotkania o priorytetach w dzielnicach • Informacje i zaproszenie na dyżury ZDM i inne, skany plakatów • Informacja o zgłaszaniu projektów wraz z podlinkowanymi formularzami i podpowiedziami („Ile kosztuje miasto”) i podziałem dzielnicy wraz z kwotami • Co trzeba zrobić, by złożyć projekt, • Kontakt do koordynatora • Zaproszenie na dyżury urzędników (skan plaktu), • Informacje o posiedzeniach zespołu, zaproszenie do zgłaszania się do pracy w zespole

Dzielnica	Strona WWW	Sprawozdania	Skład zespołu	Regulamin	Uwagi do wyglądu i funkcjonalności strony informującej o budżecie partycypacyjnym w dzielnicy
17. Wola	http://www.wola.waw.pl/page/2435,budzet-partycypacyjny.html	Protokoły z posiedzeń: 1.10.2015 15.10.2015	Mieszkańcy – 6 NGO – 5 Urzednicy – 5 Rada dzielnicy – 3 Seniorzy – 1 <u>W sumie: 20</u>	Jest	Układ strony - strona BP ma podstrony, pod którymi są poszczególne tematy: <ul style="list-style-type: none"> • Aktualności • Kontakt • Zespół ds. Budżetu Partycypacyjnego • Pomocni pracownicy urzędu • Harmonogram • Dokumenty • Zasady budżetu partycypacyjnego 2017 • Budżet partycypacyjny - poprzednia edycja • Protokoły ze spotkań • Mapa i spis realizowanych projektów

Dzielnica	Strona WWW	Sprawozdania	Skład zespołu	Regulamin	Uwagi do wyglądu i funkcjonalności strony informującej o budżecie partycypacyjnym w dzielnicy
18. Żoliborz	http://www.zoliborz.org.pl/urzed-dzielnicy/komunikaty-i-ogloszenia/1996-budzet-partycypacyjny.html	Protokoły z posiedzeń: 5.10.2015 19.10.2015 5.11.2015 9.01.2016 28.01.2016	Mieszkańcy – 3 NGO – 5 Urzędnicy – 5 Rada dzielnicy – 5 <u>W sumie 18</u>	Jest	Układ strony - informacje o poszczególnych edycjach i etapach obecnej edycji w podstronach <ul style="list-style-type: none"> • Na dzień 27.III jest już informacja o postępach w weryfikacji – ile przeszło formalną. Jest też informacja, ile projektów będzie ocenionych w poszczególnych wydziałach. • W podstronie dotyczącej edycji 2017 są poszczególne kwestie: <ul style="list-style-type: none"> ○ Regulacje formalne ○ Podział terytorialny - mapka ○ Tereny we władaniu m.st. Warszawy ○ Harmonogram procesu ○ Koordynator ○ Poradnik projektodawcy ○ Formularze zgłoszeniowe • W aktualnościach 2017: <ul style="list-style-type: none"> ○ Spotkania informacyjne ○ Maraton projektów - 9.01.2016 ○ Zapoznaj się ze złożonymi projektami ○ Weryfikacja projektów ○ Spotkania promujące projekty ○ Głosowanie - jak i kiedy ○ Wyniki głosowania • Jest oddzielna podstrona dla zespołu – tu skład, sprawozdania, dyżury